

BUDAPESTI CZÉGEK.

Fényképészeti készüléket

működők számára, legújabb uti-távosveket a tirage rapid, kitűnő szemüvegeket megvizsgált maximal-lábmérőket, Anzold (légszűrővel) szabadalmazott rajzeszközöket ajánl.

CALDERONI ES TARSA.

Herbster Ferencz mechanikus.

Varrógép- és velociped-raktár. Akácfa-utca 5. sz., a népszínházal szemben. Ajánlja gazdagon felszerelt raktárát a t. közönségnek mindennemű, legjobban szabályozott varrógépekből. Javítások szilárdan, személyes felügyelet alatt teljesítenek.

Saját gyártmányú pedálos cimbalom, hegedő, harmonika, fuvola stb. hangszerekről árjegyzéket küldök. Cimbalom-iskola, írta Kulifai J. zene-tanár, ára 3.50. Tiltók-iskola 1 frt. Cimbalomokét folyóirat minden hónapban 2 szer jelenik meg kiadásomban, előfizetés egy évre 4.50. HORVÁTH ISTVÁN, 6 os. és kir. fenszög József fűh. udvari szállója, Budapest Erzsébet-körút 2. és Kerepesi-út 46.

Jósika Miklós regényei.

89. 90. füzet. Uj olcsó kiadás. Regényes képletek. Második kiadás. Ára a két füzetből álló kötetnek 1 forint.

Hirdetések elfogadta-nak a kiadó-hivatal-ban, Budapest, IV. egyetem-utca 4. sz. a.

A Magyar Asphalt

részvény-társaság Budapest, Andrássy-út 30. elvállalja jótállás mellett legolcsóbban asphalt-burkolatok fektetését és nedves lakások, pincék, stb. gyökerez szárasztételét. Telefon.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZEKI BORVIZ

kitűnő gyógyviz és üdítő ital mindenütt kapható.

Budapesti főraktár **RAJCS ZOLTÁN-nál** VIII. ker., József-körút 10. szám.

Néklülzetetlen minden háztartásban!

Petroleumgáz-fűző

bél nélkül, nem füstöl, nincs korom, a láng tet-szés szerint szabályoz-ható, a nyaralóban helyte-síti a kályhát. Ára 10 frt. Kapható csak

DESSAUER és MARKUS

gépüzletében iparszaktmák részére, VI. ker., Lázár-utca 13. sz. Nagy választék mindennemű gépekből a papír-, fa-, fém- és pléhipari célokra.

Sorsjegy-

tulajdonosok! kik sors-jegyeket el akarják adni, megkaphatják a teljes napi árt és visszatérhetik ugyan-azon sorsjegyet kényel-mesekély havi részlet-törlesztésre. Legnagyobb előleg értékpapirokra! Másutt előzoglatoított sors-jegyek kiváltaknak és azokra esetleg nagyobb költséget adok, vagy meg-veszem azokat a teljes napi árban és a felesleget kiadom.

Fleissig Sándor bank- és váltóüzlet, Bpest, Erzsébet-körút 2. HERMES. hiteles sors. lap kiadóhivatala.

Gladiator

Kuszár Fluid (tűdítő és mosóvíz lovaknak). A legkínőbb és leghatásosab szer, egy a hibás, mint az egész-séges láb lovaknál. A köröm vagy patka, valamint a lábcsontok stb. elfordulni szokott bajok, hibák gyógyítására illetve biztosítására. Birtok eredmény. 1 palacska ára 1 frt. Gyári raktár Budapest, BAKY GY. J. Ferencz-körút 40. sz. Raktár: Török J. győgszerár Király-utca 12. Budapest.

A Franklin-Társulat kiadásá-ban Budapestben megjelent és minden könyvtarészkedésben kapható:

A huszadik század szocziál-politikájának történelme. Írta Kráilitz Lajos. Ára fűzve 80 kr.

FAIRBANKS MÉRLEGEK

a legkökéletesebb mérlegszerkezetek.

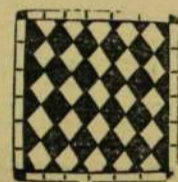
A szabadalmazott Fairbanks-mérlegék százados rendszerűek, tolös súly fém-mérőkkel bírnak és a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mér-legik. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknek fogva, ugy hazánkban mint a külföldön a legelső díjat nyert legkínőbb mérlegék.

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket,

csészertü és a célnak megfelelő szerkezetüknek fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok érkeződményben részesülnek.

FAIRBANKS-TÁRSASÁG

mérleg- és gépgyára. Budapest, Andrássy-ut 14. sz. Gyár: Ujpest.

WALLA JÓZSEF

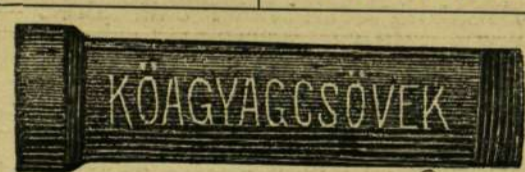
mozaik és ezementáru-gyára építési anyagok raktára

Budapest, VII. ker, Rottenbiller-utca 13. sz.

Vallalkozik: GRANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZÖKÖKUTAK, CZEMENT-LAPOK és MOZAIK LAPOKKALI KÖVEZÉSEK elkészítésére stb.

Raktárt tart: KERAMIT LAPOK, KELHEIMI LAPOK, METTLACHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KÖFEDÉLPÉP, TŰZÁLLÓ TÉGLÁK, KÉMÉNY RAKVÁ-NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gartenani Portland cement és vízhatlan mész-gyárnak.

Nádfonat, Stuccatur készítéshez

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyárrészv.-társ. BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. kerület, külső váci-ut 29-35. szám. Podmaniczky-utca 14. szám. Városi iroda és raktár:

Gőz- és járgány-cséplőkészületek,

számos első díjjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,

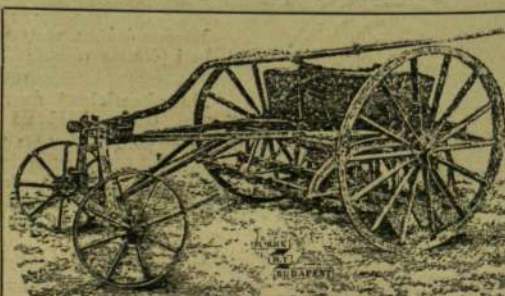
mélyítő és egyetemes aczél-ekék, eredeti SCHLICK- és VIDATS éle

egyvasu ekék, talajmivelő eszközök, valamint

Schlick-féle szab. HALADÁS sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekkötő és marokrák arató-gépek és űkaszáló gépek, szállítható mezel vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legutánosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve

VASÁRNAPI UJSÁG

30. SZÁM. 1895.

BUDAPEST, JULIUS 28.

42. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt | félévre - 6 •

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG | egész évre 8 frt | félévre - 4 •

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK | egész évre 5.- | félévre - 2.50

Külföldi előfizetésekre a postalgó meghatározott viteldj is csatolandó.

SZTAMBULOV TEMETÉSE UTÁN.

ELHANTOLTÁK Bolgárország legnagyobb fiát, ki hazájának annyi dicsőséget szerzett. A temető, melyben Sztambulov megcsontított teteme pihen, jó távolra esik a város zajától. Szinte fölösleges intézkedés, hogy fegyveres őrcök veszik körül a sirt! Akármilyen perle-tetemeivel, Sztambulov szabadságra törő szel-leme kitor a sirtól s visszazáll majdan drága örökségként nemzetére. A hazaszeretet, sza-badság és függetlenség megtépett, de mocsok-talan zászlaját kezébe ragadta hűséges barátja, Petkov, s bizvást hihető, hogy e zászló elől szét fog rebenni az orgyilkosok hada, s a bolgár nép emléket emel a szabadság nagy vértanúja, Sztam-bulov tiszteletére, a mely előtt le fognak borulni az apák fiaikkal, az anyák leányaiakkal. Az egész nemzet, az egész ország el fog még zarándo-kolni a bolgár Golgothára!

Jóllátta Sztambulov máregy évvel ennekelőtte, hogy élete ellen leskelődnek; s jól tudta, jól ismerte a jelenlegi kormány összes terveit; tudta, hogy napról-napra mind jobban útjában áll az ő egyénisége annak, hogy e terveket végre-hajthassák. De azt hitte, hogy ha ellenségei is neki a kormány tagjai, azért mégis csak bolgá-rok, a kik valaha vele együtt válltelve dolgoztak a haza szolgálatában. S bizott abban, hogy életben marad, s a fejedelem kibékül vele és az ország jobbjaival egyetemben ismét vezeti majd hazája sorsát.

«Csupán ha a Cserna-dsámia börtönébe elcsuk-nának, — így szólt Sztambulov, — akkor forogna életem biztos veszedelemben, sőt bármilyen rövid időre szándékoznának is ott tartani, a Cserna-dsámiát élve el nem hagynám többé. Mikor a vizsgáló bíró elé idéztek, a vizsgáló bíró figyel-meztetett, hogy az útezen ellenem tünnetést rendeznek: ne az úteza felől menjek tehát haza, nehogy bántalmazzanak, hanem távozzam a

hátulso kis ajtón és kerten keresztül. Én erre azt feleltem: az utca felől megyek haza, szentöl-szembe akarom látni támadóimat. — Megtámadtak, de csak botokkal sebesítettek meg a karomat. Alig érkeztem haza, barátaim értésemer adták, hogy épen a hátulso ajtónál váraokoztak rám törrel és revolverrel fölfegyver-kezte Tufekesiev és czinkostársai. Ezekről azon-ban nem félek.»

Így beszélt egy évvel ezelőtt hozzám Sztam-bulov, s kitágult szeméi lábzan égtek. De a kor-mány kegyetlenebb volt irányában, mint a hogy Sztambulov várhatta.

A szobranje bizottsága, melyet pedig maga Stoilov állított össze, s tagjai Sztambulov sze-mélyes ellenségei voltak, a vizsgálat folyamán kijelentette, hogy «Sztambulov ellen miniszter-sége idejéből semmi komolyabb büns. cselek-mény fenn nem forog».

Ezt ezelőtt három hónappal jelentették ki. Sztambulov e kijelentés után írta meg kérvé-

TISZTI TEMETÉS SZÓFIALABAN A FEJEDELEM ÉS AZ UDVAR JELENLÉTÉBEN.

Fénykép után.

Specialista sörvkötőkben

Cs. és kir. oszt.-magyar és belga királyi szabadalom! Kitüntettet Brüssel 1893. arany érem és díszokmánynyal

KELETI-féle sörvkötő
orvosi tekintélyek véleménye szer-int a legkínőbb és leghatásosab ezen nem-ben, nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávo-lítja ezélszerü szer. ezeténél fogva az eddigi sörvkötők hiányait.

KELETI-féle gummi sörvkötő
idomítható pelottával, szarvasbőr védővel és biztonsági övvel.

Árak: egyoldalú 6-8 frt. Kétoldalú 12-16 frt. Gyá-ramban készülnek ezenkívül: Műlábak, műkezek, egyenestar-tók. (Hessing-féle rendszer) ortho-paediai fűzők, haskötők, gonesér-harcsnyák és mindenféle gummi áruk.

Megrendeléseket pontosan és díszetén esküszöl

KELETI J.
kötészerző és orvos-sebész műszerész. Főüzlet és sörvkötészeti műhely BUDAPEST, IV. ker., Koronaherezeg-utca 17.

Sebészeti műszer gyár: Régi posta-utca 4. sz. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A TEMETŐ, A HOL SZTAMBULOV SIRJA VAN.

évenként 12—14,000 frtot. Egy szép arab nőt vettem feleségül, kívül a legszebb egyetértésben él.

Ezután egy közel fekvő nyomoruságos fellah falut néztünk meg. Nagy piszok s hulladékok közt kellett mennünk az utcákon. A kis sárviskókban oly nyomort láttunk, a milyenről alig lehet fogalma európainak. Néhány négyszögletes területen van összezsúfolva a több tagból álló család; azonkívül baromfi, kecske, tehén, mind egy fedél alatt. Oly alacsony a helyiség, hogy állni sem lehet benne, és talán hetek óta sem volt kitisztítva.

A lakók ruhái rongyosak. Mennél gyorsabban igyekeztünk szabadulni a nyomor tanyájáról.

A kis falu mellett érdekes régi építmények láthatók, melyeket különösen az épen megmaradt, igen szép falfestmények tesznek érdekessé.

A festményeken a régi egyiptomiak életét, foglalkozásait, ruha-viseletét és a néptypust látjuk megörökítve.

Ilyen épületek a granit-templom, a sok sírbolt, a Campbell-féle sír, mely a fölfedezőtől vette nevét.

A sok régiség megtekintésébe beleúlván, néhányan tevelovaglást kíséreltünk meg. A tevét tulajdonosa lehasaltatta, s mi úgy ültünk föl rá. De mikor a tevé fölemelkedett, majd kiestünk a primitív nyeregből. A nyereg egyszerű fapieces. Épen úgy ülnek rajta, mint nálunk a nők, — féloldalt. Egy kiálló fába tesszük a jobb lábunkat, a másik szabadon lóg. A tevé járása nem kellemes; a rajta ülőt hol előre, hol hátra lóbálja ringó járásával. Az ütés meg épenséggel irtóztató. Ha ilyenkor nem jól kapaszkodik az ember, ki is pottyanhat; pedig az esés jó magas-

MECSET A TERGOVSKI-UTCZÁN, A RÓMAI FÜRDŐ SZOMSZÉDSÁGÁBAN; A HÁTTÉRBE S. KRAL TEMPLOMA.

szolgák egy zsinórral folytonosan mozgásban tartanak. Az étterem valóban meglepő, — épen olyan, mint egy moshée belseje. Az egész fal alapszíne fehér, tarkítva piros sávval. Óriási arab patkó alakú ablakok világítják meg s gyönyörű filigran arabeszkok díszítik a mennyezetet és a falakat. Két hosszú asztalnál közel 300-an ültünk. Pompás ételek és italok voltak. Különösen kitűnt egy rendkívül erős indiai pezsgő. Szomszédom egy kellemes úri ember, a buenos-ayresi svéd konzul, Christoforzen lovag volt. Az ebéd végén a rendkívül egészséges, a legfinomabb cukordinnyéhez hasonló ízű banánokat hordtak fel.

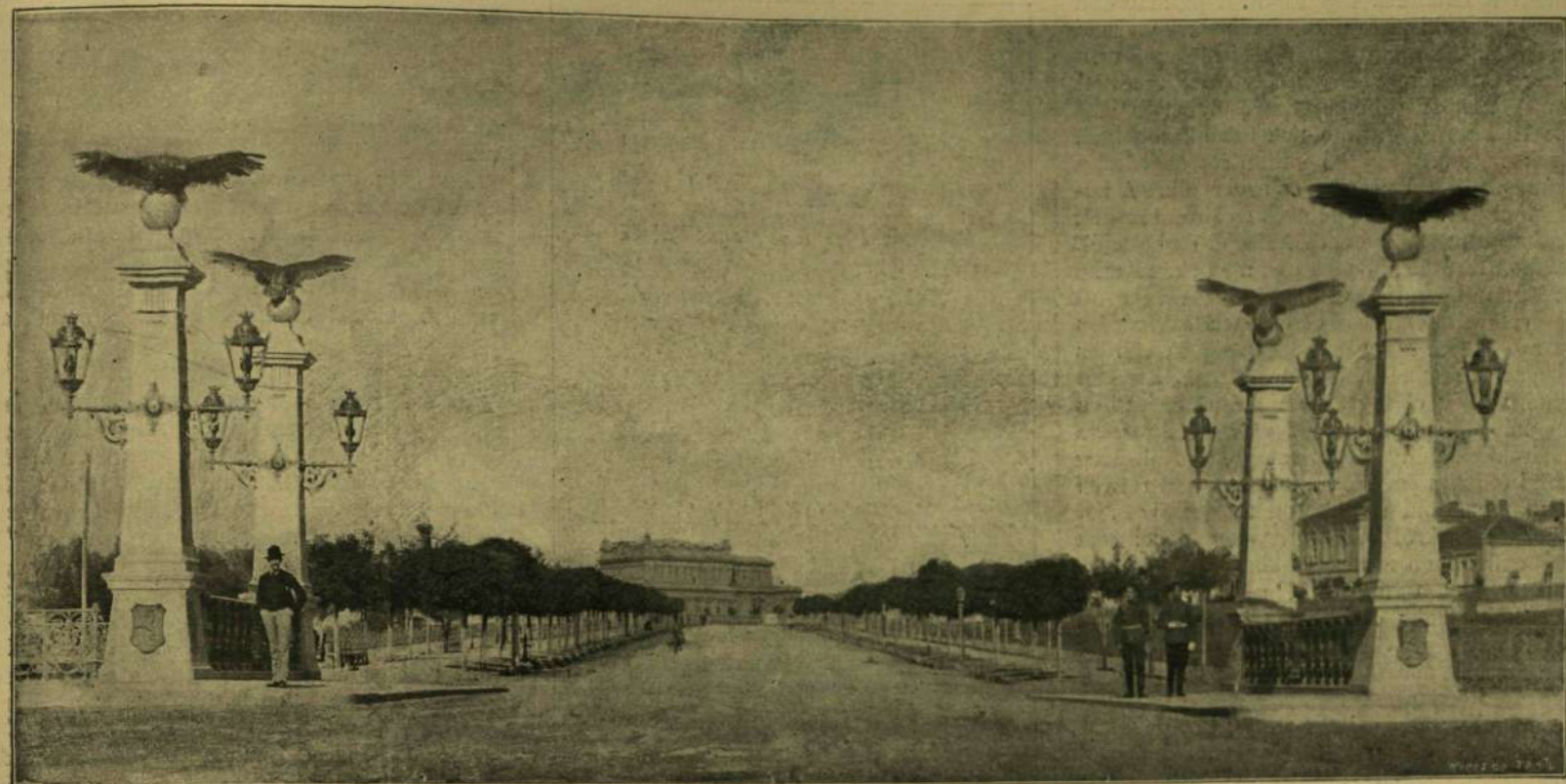
Étkezés után a terrazon helyezkedtünk el, kényelmes bambuszpad kerevekre. Elveztek a Kairóra és a palmaerdőkre nyíló pompás kilátást, mely a sárgás világításban tündéri hatású volt.

Pihenés végeztével előállottak a kocsik. De minő eredeti fogatok! A két kerék közt egy alacsony kis kosár, melyet kis ponny húz; csak két emberre van benne hely. Ezekkel rövid kocsizást tettünk a szép estén.

Visszatérve, egy régi ismerős jött elénk, gróf Bissingen, ki akkor érkezett — üdülni, mert lóról leesvén, agrázkodást szenvedett. Nem sokáig beszélgethettünk, mivel előállt a kocsink, s mi visszatértünk Kairóba.

AZ AJA-SZÓFIA TEMPLOM ROMJA. KÉPEK SZÓFIÁBÓL.

A SZTAMBULOV-BOULEVARD. (Elől az új hid, háttérben a szobranje palotája.)

A sokkarai gúlák; Helouan

A «Nil» vendéglő mellett áll rendesen egy csinos, értelmes arcú arab; neve Salim Khalifa, ki egész folyékonyan beszél németül. Kirándulásokat szokott rendezni, még pedig jóval olcsóbban, mint az utazási irodák. Őt biztuk meg a helouani kirándulás rendezésével, melyre egy egész nap kellett. Hárman vállalkoztunk: Wenckheim és Pongrácz grófok, meg e sorok írója. A szükséges szamarakat Salim előre küldte Bedrasein állomásra. Kora reggel a Nilus balpartján fekvő Bulak ed Dakrur álomáshoz hajtottunk, hol Bedraseinig váltánk jegyet.

Szép zöld vetések közt haladt vonatunk. Elhaladtunk Ismail pasa volt vadaskertje mellett is, melyet most szántóföldnek használnak. Az egész vadaskert fallal volt

AZ OSZTRÁK-MAGYAR DIPLOMÁCZIAI KÉPVISELŐSÉG PALOTÁJA.

bekerítve. Majdnem negyed óráig haladtunk mellette.

Egy helyen átvágtuk a gisehi piramisokhoz vezető utat.

Több öntöző-csatornát láttunk útközben. Majd egy palmaerdőhöz értünk. A magas sudarú fák büszkén emelték fejüket. Ott csüngtek rajtuk a már érett datolya-gyümölcsök. Bedrasein falunál megálltunk. Kiszállaskor egy csoport samaras fiú fogott körül bennünket, nagy zsvajt csapva. De mi az előre küldött erős kis samarakra ültünk s bevágtattunk a palmaerdőbe. Kellemes érzés a nekünk szokatlan pálmás hús belsejében bolyongni.

Rövid idő múlva elérkeztünk az erdő közepén levő régi Memphis város egyetlen emlékéhez: a Rhamses-szoborhoz, mely még romjában is nagyszerű. Hanyatt dőlve fekszik a hajdan büszke szobor; fölötte dobogókon jár a vándor és

A TERGOVSKI-UTCZA, A MELYEN A TEMETÉSI MENET VÉGIG HALADT. KÉPEK SZÓFIÁBÓL.

szemléli a hatalmas nagyságot. A palmaerdőn túl a kis Sakkárah falu szegényes sárviskói tűnek elő. Ez a falu a határa a növénytenyészetnek. Odább már a Lybiai sivatag mélyében s kopár homoktengere fehérik. Itt kezdődnek a régi egyiptomiak temetkezési helyei, melyek feltárása teljes bepillantást engedett a hatalmas nép erkölcsébe és szokásába. A homok, mely életet a gúliakat és síremlékeket, bámulatosan megőrzte azok külsejét és belsejét. A falakon levő festmények olyan épek, mintha csak tegnap készültek volna.

Tudvalevőleg a híres Mariette francia régész e század elején kezdte rendszeresen kutatni ez emlékeket, mely kutatás azóta folytonosan tart és még sokáig el fog tartani, mert egész le a Nilus második zuhatagáig az egész völgy telve van sírokkal, gúliakkal és templomokkal. Még mennyi érdekes emlék van a homok alá rejtve! Nem feladatunk részletesen felsorolni az itt látottakat; ezekről már könyveket írtak; csak érintem röviden a nevezetesebbeket.

A nap éjféli tüzött alá; a forró homokba bokáig süllyedünk; csakhamar csurgott rólunk az izzadság. Ily fáradalmak közt tekintők meg a «Ti-féle Mastabá-t» (síremlék), mely egyike a legérdekesebb emlékeknek, a falain levő pompás színezésű hieroglifák miatt; tovább a homok alatt az «Apis-t» (bika) ábrázoló óriási, egy-egy darab kőből kifaragott szobrok. Azonban mindezeknek koronája az 1893-ban földezt Mera király (VI. dynastia) sírja. Ebben oly élénk színezésű művészi tökéletességű festmények láthatók, a minőket korunkban alig tudnánk készíteni. Gyönyörű állat-alakok, mint: strucz-, szamár-, ökor-csoportok szemléltetik itt. Érdekes hajóvontatási jelenetek is vannak megörökítve. Valóban, ha az idegen ezt látja, fölösleges leutazni a Niluson; ez felülmúl minden eddigi kiásványt.

Néhány piramis élénkíti a szomorú vidéket, köztük a híres lépcsős piramis. Azonban ezek magassága elenyésző a gisehiekhez képest. A lépcsős piramisra egy kis arab fiú 5 perc alatt mászott fel csekély 4 piaster baksisért. Bámulatos az ügyesség, melylyel ezt megtevé. A síma oldalú piramisra alig van támaszpont, a hol megvetheti kezét vagy lábát, mégis macskaügyességgel kúszott föl. Néha bizony megtörténik, hogy elvesztve az egyensúlyt, legurul és valamely tagját eltöri. De az se baj; akkor is vigasztaló az, hogy Allah így akarta.

A közeli kis kunyhóban, mely éveken át a fáradhatatlan tudós Mariette vejj lakása volt, elfogyasztottuk a magunkkal vitt reggelit. Visszafelé már gyorsabban haladtunk, mert a szántóföldek át egyenesen a Nilusnak tartottunk. Bedrasein mellett elértük a partot, hol egy dereglye várakozott ránk, mely átszállta bennünket a túlsárra.

Érdekes a széles Niluson ily kezdetleges ladikfélné a hajózás. Kis állataink csak hosszas nógatasra léptek az ingutag deszkaalkotmányra. Felhasználva az alkalmat, néhány fiatal fellah leány és fiú is beugrott dereglyénkbe, hogy ingyen mehessenek át.

A kis dereglye erősen ingott, a mint beljebb haladtunk, mert túl volt terhelve. Kifeszítéink a nehézes vitorlát, s kezdénk gyorsabban haladni. Azonban egyszerre lökést éreztünk s megálltunk; hajónk zátonyra került. Nosza, erre a hány férfi és nő volt, mind lehányta amúgy is lenge öltözetét, s a vízbe ugrálva húzták a dereglyét. Ilyen fennakadás többször is történt a rövid út alatt. Végre kikötöttünk a magas partnál. Négykézláb másztunk föl a meredek oldalon. Végre összedőlődközve, elindultunk s útunk ismét a széles palmaerdőn vezetett át. Majd kiértünk a széles helouani útra. Rövid félóra alatt ezélnál valánk. Helouan nagy négyzetben épült fűrdő- és éghajlati gyógyhely. Már a régi korban ismeretes kéneforrásait a betegek egész raja látogatta. A 30-as években újra föltárta a homoktól betemetett forrásokat Linant pasa, de csak Befvik pasa khedive fordított fölvirágoztatására nagyobb gondot. Most csinos épületek emelkednek itt. Csak egy a baj: növényzet alig van. Az utak többnyire Debbech-fával ültetve be. Mindamellét, hogy úgy szólván a sivatagon épült, mégis pornoküli és kiváló száraz a levegője s föltötte jó hatással van a mellbetegekre.

Évenként 14,000 vendég fordul meg e gyógyhelyen. Forrásai különösen nagy hatásúak a kőszvényes bántalmakra a rendkívül nagy kény-

MARKOV ALEZREDES, ki a fejedelem koszorúját vitte Sztambulov övezgéhez.

tartalom miatt. A fűrdőépület egész kényelemmel van berendezve. Két nagy tükörfűrdő van a szabadban. Fűrdőnk benne, s tél közepén a víz melege 14° R., a levegőé 20° R.-nyi volt.

A gazdag kairói mohamedánok háremei többnyire itt vannak; azért felette érdekes az utcákon sétálni. Gyakran találkozunk az alig fátyolozott nőkel, kiket rendszeren eunuch kísér. Majdnem kivétel nélkül szép nők; a tekintetet bátran kiállják. Más szórakozás alig találkozik; mert sem színház, sem egyéb mulatság itt nincsen. A nehéz betegeknek jól esik a nyugalom és csend, mely itt honol. Magyarok is megfordulnak itt. A többi közt Justh Zsigmond barátom is töltött itt egy telet s kitünő eredménnyel, s ha többször ide jön, tán nem vált volna betegségre halálra. Gervay pozsonyi ügyvéd itt aluszsa örök álmát; sírja elhagyatva áll a pusztaságban. Nejelev. Forinnyak tábornok leányával, itt hosszabb időt töltött, míg a játékony halál meg nem váltá szenvedéseitől.

A «Grand Hôtel des Bains»-ban egy kis erőtűt itunk s aztán kiültünk az egyik görög kávéház elé; élveztük a pompás levegőt és a sétáló hölgyekben gyönyörködtünk. Este felé az állomásházhoz sétáltunk, Kairóba indulandók. A

AZ OROSZ-TÖRÖK HÁBORÚ ALATT ELESETT OROSZ ORVOSOK EMLÉKE SZÓFIÁBAN.

vonatok minden órában közlekednek. Épen akkor érkezett a khedive anyja, két leányával. Az özevgy maga igénytelen vonásokkal bíró hölgy, szeméin csipetével, két leánya sem feltűnő érdekes. Pompás lovaktól vont hintóban ültek; a hintó két oldala mellett testőrök lovagoltak, előtte pedig sajsók.

A vonatra ülve, csakhamar elérkezünk a régi faraók hatalmas kőbányáihoz, Massara és Tourrah-hoz, honnét hajdan a gúliakhoz a köveket szállították. Tovább egy pamutfejítő gyár emelkedik. Rövid félóra alatt a Bab-el-Loukh-i állomáshoz értünk, jól kifáradva a kirándulástól.

Matarijeh és a strucztenyésztés.

Ezen kirándulásra elég egy délután, mert csak 8 kilométernyire van Kairóhoz. Kényelmesen, kocsin lehet az egész utat megtenni. Felülvén a hintókba, csakhamar kiérünk a városból, elhagyjuk a francia megszállás korából fenmaradt erődöt, mely most kaszárnya. Már tovább, a sivatag szélén haladunk; innét rövid idő múlva, egy kis dombhoz érünk, melynek neve Gebel-el-Hamar; tövében a khedive palotája emelkedik. Kertek közt érkezünk Abbasije-hez, hol a khedive volt palotája most kaszárnyává van átalakítva.

A kaszárnya átellenében a khedive nagyanyjának egy kastélya s a mellett csillagvizsgáló torony van. Itt megpihénvén, a vetések közt szép fehér madarakat pillanték meg. Igen szelidek voltak, közel bevártak. Feliasztrán őket, a nálam volt fegyverrel kettőt lelöttem. Közérlől megnézve, gyönyörű állatok voltak, hófehér tolazattal; a gém-fajhoz tartoztak, hasonló a kócsaghoz.

Innét útra kelvén, Kuhézek értünk, hol egy mohamedán szentnek pompás síremléke áll. Van itt egy palota is, a mostani khedive kedvelt helye. Ezelőtt sivatag, most virágzó teleppé van varázsolva. Itt történt 1517-ben az Osman Szelim szultán s az utolsó mameluk, Tuman bég közötti híres ütközet, mely a mamelukok teljes leveretésével végződött. Háromszáz évvel később Kléber tábornok a francziákat vezette győzelemre ugyanitt az ötszörte nagyobb erővel rendelkező törökök s egyiptomiak ellen.

Közel a nevezetes helyhez van Matarijeh falu, hol egy kerttel környezett csinos palota áll, melyet 1869-ben Ismail khedive Eugenia francia császárnának ajándékozott. A kertben áll az a régi szikomorfa, melynek árnyában Mária a kisdéd Jézussal egyiptomi futása közben megpihent. Természetesen illő baksisért néhány ágat szakított róla részünkre a kertet őrző moszlim. Már majdnem teljesen megkoppaszta áll az ódon fa.

A kertől alig negyedóránnyira benn a sivatagban áll a egyszerű strucz-tenyésztő telep, egy francia részvénytársaság tulajdona, mely évenként nagy nyereséget húz belőle.

Terjedelmes térséget foglal el a telep. A főépületen kívül számos akol van itt szanaszét; az aklok előtt egy-egy nagy udvar terül. A struczok kor szerint vannak elkülönítve egymástól. A bensülött felügyelő megmutatta a költő-gépet, hol a tojásokat 40 napig a legnagyobb hőfokban tartják és csak aztán teszik az anya alá. Érdekesen itél meg, hogy jó-e vagy rossz-e a tojás. Ha a nap felé fordítják, és fekete, akkor jó; ha pedig vörös, akkor nem alkalmas. A rosz tojásokat különféle műtárgyaknak használják föl. Csinos faragványokat, hamutartókat, ékszertartókat, stb. vesnek belőlük.

Rendkívüli dolog a 900 struczot szabadon látni, a mint ideilen, hosszú lábaikkal nagy gyorsasággal lépkednek.

Veszedelmes a kikelt kis struczok körül járni, — mint magunk is tapasztaltuk, — mert az anya-madarak dühösen megtámadnak mindenkint. A vezető ember ismeretes ugyan előttük, mégis neki rontott a kicsinyeire feltékeny strucz, mely csőrével hatalmas vágást képes osztani. Kórszántánk befejezván, vizsztatértünk a főépülethez, hol egy francia igazgató üdvözölt és kínált bennünket szebbnél-szebb tollakkal, fehér s fekete színűekkel, de oly túlságos árt szabott, a melyen nálunk is megvehetjük. Így csak néhány faragott tojásra szorítottok vásárlásunk.

Az érdekes teleptől még átkocsiztunk a közel levő Heliopolis obeliszkhez. A régi bibliai Ou város nagyszerűségét már csak ez egy emlék hirdeti. Tudvalevőleg itt volt az a híres iskola, hová még a régi hellenek is jártak tanulni.

Most nyoma sincs semminek. Csak egy szét-szört, nyomorult fellah falu kunyhói láthatók a régi nagyság helyén. Szurtos, rongyokba burkolt szembajos fellah gyerekek visítanak baksisért. Hová tűntek a fényes templomok, hová a nagyszerű obeliszk? Hiába, mi sem kerüli ki a kérlelhetlen mulandóságot! A fényes paloták helyén fellah kunyhók, a nagy tudósok helyett éhhalállal küzködő nép!

Kocsinkat még jó sokáig kísérte a koldúshad, míg néhány piaster árán meg nem szabadultunk tőlük.

Késő este értünk vissza vendéglőnkbe, hol még a kocsissal kikerülhetetlen veszekedés várakozott ránk. Akár csak budapesti bérkocsi lett volna. Úgy látszik, a túlságos követelés mindenütt divatos a közszolgálatot teljesítő embereknél. (Vége köv.)

KÉPEK SZÓFIÁBÓL.

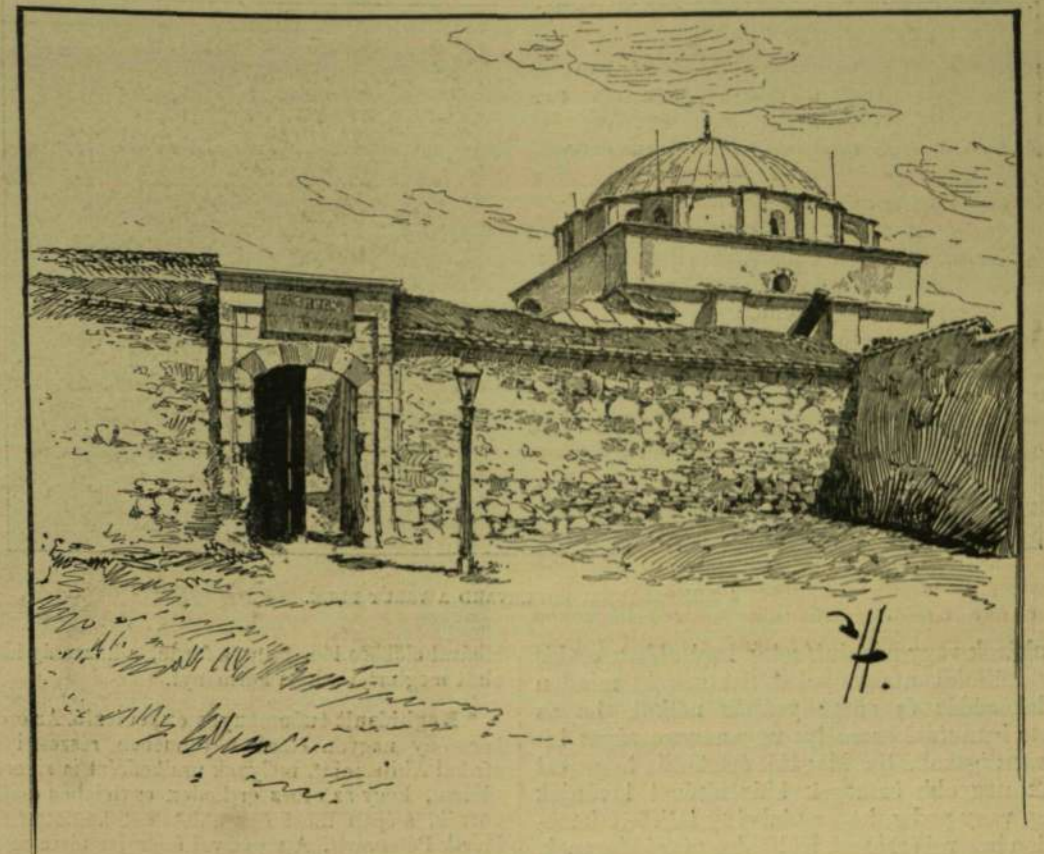
Szófia Bolgárországnak nem szíve, csak fővárosa. A Szófiában történt gyilkosságért nem a bolgár nemzetet kell kárhóztatni. Igazi bolgár kevés van a fővárosban, melynek lakossága nagyrészt hivatalnokból, katonából, rendőrségből, stb. áll. Különleg Szófia az ország legszébb városa, szép, széles utcákkal, boulevardokkal, parkokkal ellátva, csupán a lakossága silány. A bolgárok maguk sem tartják a főváros környékbeli lakosságot bolgárnak, hanem *sop* névvel jelzik. A *sop* szó fütőköt jelent, mert valamikor fütőkösökkel indultak Byzancez ostromlására. Többször mutattunk már be az átalakult Szófiából képeket lapunkban. Sztambulov miniszterelnöksége alatt barátja, Petkov volt Szófia polgármestere, ki a piszkos keleti faluból európai szabású fővárost varázsolt elő. A már eddig bemutatott képek ezt híven visszatükrözték. Ezúttal leginkább olyan képeket közlünk, melyek kapcsolatban állanak Sztambulov meggyilkolásával és temetésével.

A temetési jelenet egy a S. Kral székesegyház lépcsőin történt halott-beszterelést ábrázol. Nem régebben egy fiatal, közkedveltségű katonatisztet temettek, mely temetés szertartásán jelen volt a fejedlem, Dobner és Stojanov szárnysegédek, Markov testőrségi parancsnok, Petrov hadügyminiszter, Vinarov, Botev s több törzses főtiszt. Jobbról is, balról is a fejedelem udvari kavaszai állanak, állig fölgyverkezve, mint rendszeren. Elül a papság Parthenij érsek vezetése alatt; a két sorban álló papok mind-egyike szentelt viaszgyertyát tart a kezében. A fehér sapkás, vagy kalpagos alakok gyalog vagy lovas rendőrök. A koporsó — mint rendszeren — nyitott s így viszik ki a temetőig. A koporsó fedelét külön viszik a koporsó oldalán s csupán az elföldelés előtt erősítik a halott fölé. Szakasztott így tettek a Sztambulov temetésénél is. Ugyanezek a lépcsőkön állott a koporsó, mikor Grekov beszédet mondott a nagy halott fölött. Ugyanezek a papok vették körül a koporsót, csupán a fejedelem és kísérte nem volt jelen. A temetési szertartás a görög-keletieknél igen hosszadalmas. Rendes körülmények között a beszentelés és bucsztatás több óráig eltart.

Egy másik képünk azt a temetőt ábrázolja, melyben Sztambulov örök álmát aluszsa. Egyszerű sirkert ez a város végén, a «Szofiszko polje» (szófia lapály) kezdetén. A bejáratnál levő feltűnő, kupolás síremléket egy Szófiában meghalt francia konzul tiszteletére emelték. A temető melletti emeletes épület egy kis gözmalom, melyet Veisse francia hírlapíró építtetett.

Még egy más síremléket is bemutatunk, mely teli fölvétel s azért van hóval lepte. Ezt az orosz kormány emeltette azon orvosok tiszteletére, kik az orosz-török háborúban hullottak el. Az elhunyt orvosok nevei az emlékkő négy oldalán olvashatók. Enevek száma sok száza rúg. Az emlék ott áll a szobranje közelében, a Lerski szobor szomszédságában.

A szobranjét feltűntető képen a boulevard jobb oldalán levő fasor takarja el szeméink elől e két emléket. A boulevard elején két oldalt látható négy köoszlop az ujonnan alkotott nagy népliget közelében levő hidnak az oldal-diszitényé. Az oszlopok teje egy-egy hatalmas golyóban végződik, s mindenik golyón egy-egy támadásra kész, kiterjesztett szárnyú hatalmas támaszkodik. Ez volt a *Sztambulov-út*, mely-

CSERNA-DZSÁMIA, JELENLEG ÁLLAMI FOGHÁZ SZÓFIÁBAN.

nek még a névjelző tábláit is leszedték a hatalmas ember bukása után.

Egy másik képünk szintén egy új és díszes híd látható, melynek karjain mind a négy végén egy-egy ülő oroszlan, középtűt pedig egy-egy csinos köoszlop van. Az erre torkoló boulevard a vasúthoz vezet ki, melynek állomásházát képnk is sejteti. A boulevard jobb oldalán terül el a híres cigány-negyed, melyet minden idegen fölkeres. Bemutatjuk továbbá a *Tergouska ulica*-nak egy részletét, melyen keresztül a temetési menet haladt. Oldalt látható az egyetlen jó karban tartott *török mesze*, mely külön képen is érdemesnek tartottunk bemutatni, épen úgy az ósrégi *Aja Szofia* templom dűledező romjait. Ez a hatalmas templom adta hajdan a városnak a Szófia nevet. Szintén bemutatjuk az *osztrák-magyar konzulátus palotáját*, mely csoknya torony, egyemeletes díszes épület Biegeleben báró, a keleties elrendezésű épület Biegeleben báró, volt szófiai osztrák-magyar konzul idejében épült, Brang Pál magyarországi származású, de Szófiában működő építész terve szerint. A régi Szófia egy részében tartják meg pénteki napon a *heti vásárt*, mely furaság tekintetében egyike a legszebb és legérdekesebb vásároknak a Balkán-félszigeten. Képnk egy kis részlet a pénteki heti vásárból.

Végül bemutatjuk *Klement* tirnovói metropolitát, ki a bolgárok újabb történetében gyakran vitt nem épen dicsőséges szerepet. Sándor fejedelmek elkergetésében neki volt főrésze, Ferdinándot pedig a legutóbbi időgk vonakodott fejedelmét elismerni. Ezért Sztambulov elcsukatta, a mivel aztán maga ellen zúdítá a papság haragját. Most is Klement vezette a híres bolgár küldöttséget Pétervárra s ott nagy kitüntetésekben részesült nemesek a papság, hanem a politikai nagyságok részéről is, sőt Miklós császár is fogadta. Beavatottak szerint a bolgár kérdés jelenleg nem annyira Stoilovék kezében, mint inkább a Klementében van létvé. Sztambulov temetése óta ő Bolgárországnak legfontosabb egyénisége. st. a.

NEMZETKÖZI CSALÓK.

Okmányhamisítók.

Alig van olyan nagyobb európai pénzüzet, vagy banküzlet, melyet az utolsó husz év lefolyása alatt hamisított utalványokkal, távirati sürgönyökkel, vagy épen a távbeszélő útján meg ne szezáltak volna. Egy-két helyen a tettesek kézre kerültek, de a nagyjából elcsúszott elkövetői mai napig is ismeretlenek.

Valamint a betörők és zsebtolvajok szövetségének tagjai, úgy a pénzüzetekben «dolgozók» működésében valami sajtásdások egyfor-

maság mutatkozik, miből magasabb rendű körökben azt következtetik, hogy itt is egy elágazott szövetkezettel állnak szemben, melynek nyomára azonban alig lehet akadni. Igaz ugyan, hogy legtöbb esetben az illető pénzüzetet hivatalnokai nem jártak el a kellő óvatossággal, és a hamisítás rövid idő múlva napfényre is került, de másrészt oly rendkívüli ügyességgel végrehajtott csalások fordultak elő, melyek legfeljebb az évi mérleg felállítására után voltak megállapíthatók.

Így például a glasgowi (skót) országos bank váltószámítolási pénztáránál egy 6 ezer fontos váltót fizettek ki, mely a szokásos négyeszeres ellenőrzési kezelésnél teljesen rendben levőnek találtott. Midőntán a kérdéses váltó a kiállító londoni cézhez visszakért, ez kimutatta, hogy a váltó remekül készült hamisítvány. A kár viselésében tán tizenkét bankhivatalnokot marasztaltak el, de a tettest mai napig is keresik.

Alig egy fél éve a glasgowi eset után, egészen hasonló körülmények közt egy német bankot szezoltak meg. A megejtett vizsgálatból kitűnt, hogy a pénz Skóciában és Németországban ugyanazon egy ember vette fel, sőt még az is kitűnt, hogy a hamisított váltók, illetőleg bankutalványok papirosa ugyanegy gyárban készült. Egyéb hasonló kisebb-nagyobb csalások főbb vonásaikban az eljárás egyformaságára vallanak, sőt miután néhány kézre került hamisítónál egészen más modoru munkát tapasztaltak, valamely nemzetközi szövetség fennállását alig lehet kétségbe vonni.

A bankjegyhamisítók munkáját leginkább az angol bank nehezíti meg, a mennyiben a pénztáraiba visszakértült bankjegyeket többé ki nem adja, hanem egészen új jegyekkel pótolja. Így aztán kopott, töredezett angol bankjegyek nem láthatók, és még a legügyesebb hamisítás is könnyen észrevehető. Orosz, francia és olasz bankjegyek remekül sikerült példányokban megegesen kerülnek vissza, Szent-Pétervárra, Párisba és Rómába és azon különöbözettel, mely másutt bankjegyek elégsége vagy más uton való elpusztulása által az illető bankok javára esik, úgy szólván teljesen fölemésztek.

A hamis bankjegy-gyártás külföldön azért nem fizeti ki magát, mivel ott az idegen országbeli pénzt nem mindenki váltja be, bankárok pedig vagy pénzüzetek nagyon óvatosan járnak el. Ezen okból leginkább kisebb pénzjegyeket hamisítanak, melyeknek értékesítését az illető országban kísérik meg. Mióta Angliában a bankjegyhamisításra kiszabott halálbüntetést néhány emberen tényleg végre is hajtották, angol bankjegy hamisítványok a konfinensen csak eltérve fordulnak elő. Annál több kísérlet történik bankutalványokkal, check-ekkel és úgynevezett forgatott üzleti váltókkal. Londoni

A LOMPALANKAI BOULEVARD A VASÚT FELÉ.

bankárok vagy pénzintézetek legújabbban csakis oly külföldi utalványokat fizetnek ki minden tudakozódás és sürgönyváltás nélkül, ha az illető bemutató személye ugyanazonosságát hitelen igazolhatja. Magától értődik, hogy ezt csak nagyobb összegek kifizetésénél kívánják meg, vagy pedig, ha az utalvány teljesen ismeretlen helyről érkezett. Külföldre utazó idegenek, kik Londonban vagy Párisban fizetendő nagy utalványokat szeretnek be, rendszeren azon pénzintézet távirati vagy írásbeli értesítését várják be, melynél a pénz otthon letéteményezték.

A legnagyobb hamisítást, mely a jelen században előfordult, a krimiai háború után Szent-Pétervártól követték el. Ugyanis egy odesszai örmény marhakereskedő az orosz sereg számára több ezer darab vágómarhát szállítván, számláját, illetőleg az orosz fővezénylet hadi biztossága által kiállított átvételi elismervényeket bemutatván, néhány hét múlva egy másfél millió ezüst rubelről szóló utalványt kapott, melyben fizetési helyül a hadügyminiszterium szentpétervári főpénztára volt kijelölve. Ezen utalványt a szállító költség- és időkimérés tekintetéből az odesszai banknál leszámítottatta. Az orosz katonai kincstárral leszámolási viszonyban álló bank egyéb fizetések alkalmával a kérdéses utalványt is bemutatván, nem sokára arról értesült, hogy az hamis, a mennyiben az X. szállítónak kiállított utalványt ott már régen kifizették. A kérdésre volt örmény szállító rögtön oda fordult, hol az utalványt átvette. Ámde ott egészen más embereket talált, kiket soha sem látott és a kik a dolgról semmit sem tudtak. Szent-Pétervártól a főpénztárnál csakugyan elébe adták a beváltott utalványt, mely a kezében volt utalvány szakasztott másának látszott. Végre hosszas utánjárás, könyörgés és borraivalozás segítségével kiderült, hogy egy nyom nélkül eltűnt kisebb hivatalnok két teljesen egyforma nyomtatványon az illető egyéniségek aláírását utánozta, s hogy tulajdonképpen Szent-Pétervártól csak a hamisítványt fizették ki.

Miklós császár, kihez az örmény szállító fordult, kifizette ugyan a másfél millió rubelt, de a megindított vizsgálat oly nagy port vert föl és annyi embert hozott bajba, hogy X. nem maradhatott többé Odesszában és üzletének feloszlása után ki is vándorolt. Az utalványok ügyes hamisítója pedig mai napig sem került meg.

Scotland-Yardban, a londoni rendőrség központjában, egy külön detektív-osztály csakis az okmányhamisítókat tartja szemmel, miért is külön távbeszélő-vezetése a roppant világváros minden nagyobb pénzintézetével és bankházával össze van kötve. Ily módon több elég ügyesen kiesztelt hamisítás végrehajtása meghiusult, és az effajta nemzetközi család most leginkább csak a kontinensen »dolgoznak«, hol a rendőrség működésétől kevésbé kell félniök.

EGYVELEG.

* **A banán-gyümölcs** egyik fő természetes helye jelenleg Jamaika, hol azt 25 évvel ezelőtt a ben-szültek még csak saját használatukra természet-ték. 1892/3-ban azonban már 4 millió forint értékű banánt szállítottak ki Jamaikából, vagyis többet mint a cukorból, rumból és kávéból.

* **Házi kormány.** A svéd nők között elterjedt babona szerint a nő, ha esküvéje alkalmával jobb

lábával előbbre lép, mint a férfiú, a házasság ideje alatt megtartja a házi kormányt.

* **Meghiúsult tudományos expedíció.** Az orosz kormány nagyon élénk figyelmében részesíti az afrikai Abissziniát, melynek uralkodóját is sikerült rábírnia, hogy az orosz orthodox egyházhoz csatlakozzék, s épen most egy abissziniai küldöttség is időzik Pétervárt. A moszkvai földrajzi társaság ez év tavaszán Abissziniába tudományos expedíciót küldött, a melynek tagjai azonban most visszakerültek hazájukba, a nélkül, hogy a legkisebb eredményt is elérhették volna. Főoka e sikertelenségnek első sorban az, hogy az expedíció vezetője, dr. Yelissejev, a hírneves orosz tudós, Abissziniába érkezése után csakhamar meghalt, az expedíciónak kevésbé képzett többi tagja pedig a félig vad országban tudományos kutatásokat nem végezhetett. Ily körülmények közt a moszkvai földrajzi társaság nem tehetett egyebet, mint hogy az expedíciót haza hívja. Egyet azonban az expedíció tagjai mégis elértek: az abissziniai papság küldöttsége Pétervárra érkezett, hogy az orosz szent zsinattal a két egyház egyesítésének módzatait megállapítsa.

* **Színházak száma.** Egy színházra jut Párisban 32.000, Berlinben 81.000, Bordeauxban 84.000, Budapesten 85.000, Hamburgban 113.000, Bécsben 138.000, Londonban 145.000 lélek. A legtöbb színház van aránylag Olaszországban. Így az alig száz-ezer lakosságú Cataniában 11, köztük az Arena Pacini nevű, mely Olaszország legnagyobb színház-épülete.

* **Lámpa velocipedistáknak.** Amerikában divatba jött, hogy a biciklisták homlokukon villamos teletet helyeznek el, mely este nemcsak a lámpa helyét pótolja, hanem egyúttal teljesen megvilágítja a kerékpározó útját.

* **Tizennégy éven át hordott agyában revolvergolyót egy indiai öngyilkosjelölt.** Soha sem volt nagy kellemetlensége vele, csak olykor érezte emlékeztetőnek gyengülését. Halála után kiderült, hogy a golyó négy hüvelyknyit ment át az agyvelőn s a koponyacsont mellett ülepedett le. Valóban ritka erős feje volt az illetőnek.

HETI VÁSÁR AZ ALAPOVSZKI-UTCZA SARKÁN. KÉPEK SZÓFIÁBÓL.

* **Vas templomot építettek** újabban Konstantinápolyban a római kath. egyház számára, azt híven, hogy ez jobban ellenáll a gyakori földrengéseknek. A templom bizánczi stílusban épült, 105 láb hosszú, 49 láb széles, építési költsége mintegy másfél-százezer forint. A felhasznált vas sulya 500 tonnányi volt.

* **Érdekes régiség.** Harburg közelében Oberaltendorfban egy mocsárban igen jó karban fennmaradt férfialakot találtak, ki valószínűleg Nagy Károly korában, tehát ezer évvel ezelőtt került ide. Nemesak a díszítések, hanem még a ruhadarabok is meglehetősen épen maradtak rajta.

* **Ezer házaspár** közül egy német statisztikus számítása szerint átlag egy éri meg az aranylakodalmat.

* **A legérdekesebb levélnehezék** a walesi hercege: egy egyptomi királyleány mumifikált keze.

* **A tengervízben** újabb számítások szerint körülbelül 40 millió métermázsza ezüst van oldott állapotban, mely legalább 100 milliárd forint értékét képvisel.

* **Halottvirasztó nők.** A nihilisták által meggyilkolt Sándor császáravatálánál 1881-ben a székes-egyházban igen előkelő nők is virasztottak, tetőtől talpig gyászban s csak karjukon hordottak széles, fehér szalagot. Mozdulatlanul állottak ott, mint szobrok, míg bizonyos idő múlva újak jöttek helyükbe.

* **Czimező gép.** Közélebb oly gépet találtak fel, mely képes tíz óra alatt százezer üveget czimezőpapírral ellátni. A palackok hajlott lapon görögnek a gép felé, mindenik maga veszi föl a jól megennyezett papírt s egyenlően illesztetnek föl.

* **A Montblanc csúcsára** is terveznek már vasutat. Hasonló lenne a Jungfraura vezető alagúthoz. 7200 méter mélységbe menne be a hegybe s azután 2500 méter magasságba nyúlna fel a csúcsig.

* **Khinai templom** van jelenleg Kaliforniában 40, New-Yorkban 4.

* **Felekezeti szempontból** a legtarkább ország brit Kelet-India. A lakosságnak közel három negyedrésze (208 millió) brahmahitű s ezenkívül 20% (57 millió) mohamedán és 7 millió buddhista, de a brahmavallásúaknak több felekezetük van s a fennmaradó népben csaknem minden vallásfelekezet-képviselve van, így van 90 ezer hívője Zoroasternek, s 17 ezer zsidó. A keresztények száma is elég tekintélyes 2,284.830, melyből több a felénél római katolikus. A keresztények közül csak 168.000 európai születésű, a többi benszületett vagy kevert vértű.

* **Rabszolgá-telepet** akar létesíteni a német evangélikus Afrika-egylet Kelet-Afrikában a felszabadított rabszolgákból. A telep a hegyes Usambara országban lesz.

* **Az Atlanti-oczeán**on a múlt 1894-ik évben kizárólag a nagy postaszállító gőzöskön 280.000 utas ment át.

* **A legkisebb törpe** jelenleg a hollandiai Paulina, ki 18 éves, de csak fél méter magas. A parányi jószág összesen 4082 grammot, tehát körülbelül 8-fontot nyom.

* **A »mézeshetek«** elnevezése nem a házasság életgyönyöreire vonatkozik, hanem a régi germánok ama szokására, hogy a házasság után 30 napig az új párnak csak mézből készült sört volt szabad innia.

ZBORÓ.

A bártfai fűrdőtől, a mely a magyar királyné látogatása révén az utóbbi hetekben oly gyakori emlegetés tárgya volt, éjszak felé pompás út vezet Gácsországnak. Balról az Osztrahorka meredezik az égnek. Fent a hegyoldalakon zúgó fenyvesek, alant a hegy lábában, a honnan a fenyveseket elpusztította a fejsze, fiatalos bükk-erdők. Jobbra az úton túl a hosszú völgy mélyén végig futó patak s a patak tulsó oldalán ismét erdős hegyek, közbe közbe sovány szántóföldek. Majd *Hosszúrét* marad el mellettünk, egy régi udvarházzal, s csakhamar *Zborón* vagyunk.

Zboró kicsiny városka. A legfőbb nevezetesség benne, hogy abból a kétezer emberből, kik a Kamenicza partján szétszórta házaikban e városkát lakják, senki sem tud magyarul.

Másik nevezetessége, hogy van egy fényes multu kastélya. Ma egyszer, lakatlan szobasorok, szégyenes, multszázadvegi bútorkal. Nincs múzeuma, nincs benne egy szoba, mely

vicza hajdani fontosságát. A ki-e várat bírta, ura volt az egész környéknek.

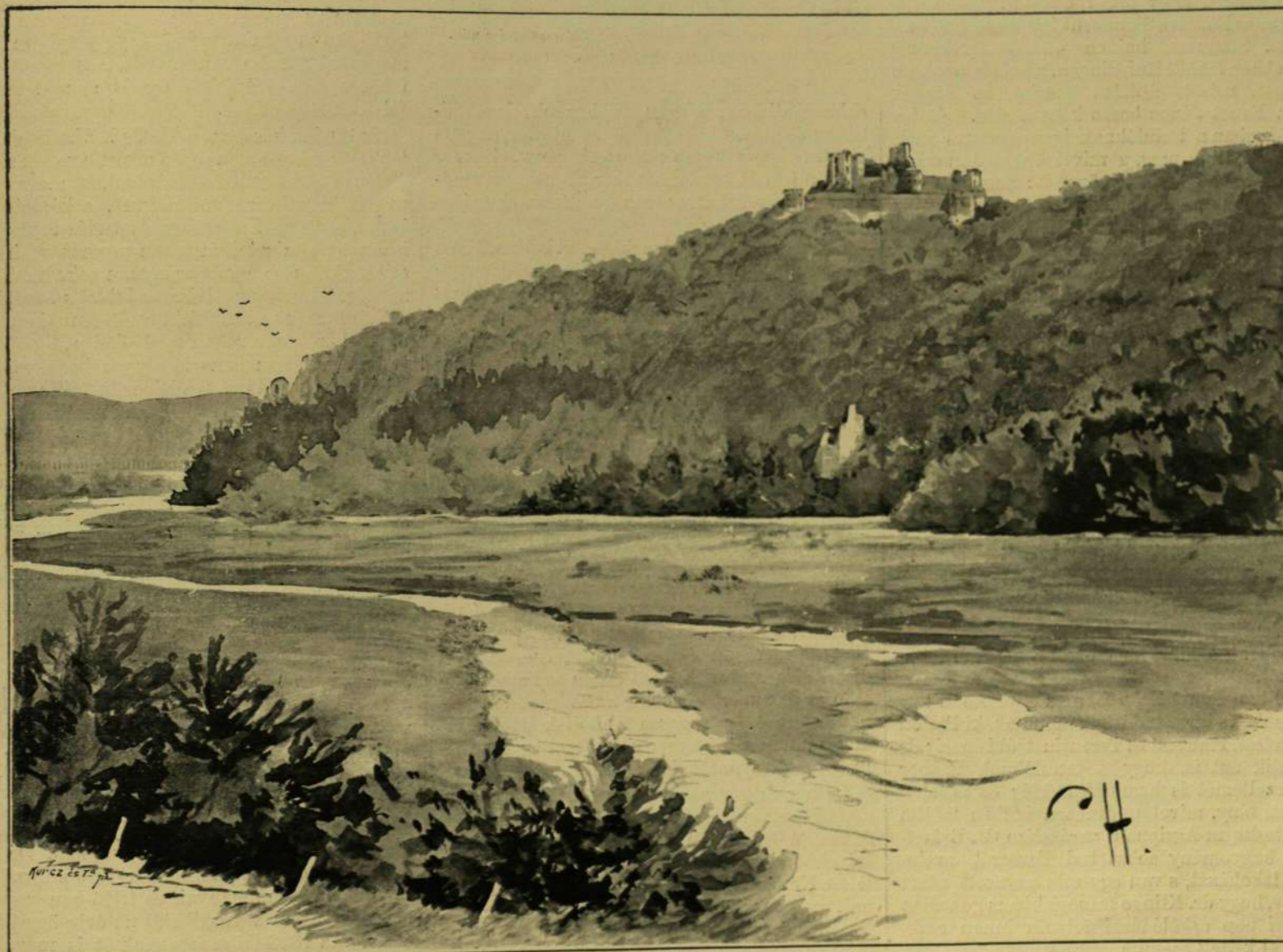
Már IV. Béla adományozza a saói útközet után valami Makó nevű kedvelt hívének. Azután a Zudaroké volt s Zudar Simon 1443-ban 30 éves háborút folytatott innen Bártfával. A XVI. században Serédy György jutott a birtokába, de a Tárcazak sem hagyták magukat s a jó békeség kedvéért Zsigmond fejedelem örökösei, élükön Rákóczy Györggyel, 1611-ben nekik is adtak a birtokjogért 13 ezer forintot. 1683-ban a Zrinyi Ilona kezén volt a vár, ő tőle vették meg ostrommal a császáriak s aztán le isrontották. Később az Aspremontoké s azután az Erdődyké lett.

De a monda nem törődik a krónikás dátumokkal s másképp beszél el, hogy mikép került a Serédyekről Rákóczy-kezre a vár. Zsigmond úrnak szüksége volt Makoviczára, megüzente

FAUST, A HÍRES BOSZORKÁNYMESTER.

Goethe és Gounod világhírűvé tették Faust nevét, mely már évtizedek óta igazi typusa a »boszorkánymesterek«-nek s bizonyos fokig a rejtélyes jövőt és titokzatos dolgokat kutató embereknek is. Régóta tudjuk azonban, hogy ennek a híres Faustnak volt valódi elő őse, kit kortársai közül oly kitünőségek, mint Luther, Melanchton is emlegetnek s kinek boszorkánykodásai a köznépre igen nagy hatásnak voltak, úgy, hogy a ponyvairódalomban neve, mint valami legenda hőseét előkelő helyet foglalt el s hogy ez a ponyvairódalom költötte fel Lessing s más írók figyelmét az érdekes alak iránt, melyet azután Goethe tett világhírűvé.

Bármily csekély kapcsolat van is Goethe Faustja és a XVI-ik században élt hasonló nevű boszorkánymester közt, ki csak alkalmi ok volt a nagy költőnek az ideális alak megteremtésére: a dolog természetében van, hogy az egykori boszorkánymesterről is szeretnénk az emberek

A ZBORÓI VÁR. — Hány Gyula rajza.

a régi tulajdonosok emlékeit mutogatná a látogatóknak. A kéttornyú templom is látszik az idő vas foga. Ebben van egy-két Aspremont-sírkő s aztán egyéb semmi. Nem beszél itt a letűnt időről semmi emlék s magyar szót is csak a látogatóktól hallanak e falak.

Hej, ha az a száz hársfa beszélni tudna! De vajjon nem tud-e, vajjon a magyar fül a lombok zúg sában nem hallja-e a Rákóczyzak szavát, mint az utolsóknak maradt öreg Mikes a tenger zúgásában?

A száz hársfa kívül a kastély udvarán, ma már nem is száz, újabb ültetések is vannak közte, de a vén óriások közül is maradt még.

»Datum sub centum tiliis.«
Hagyjuk ott Zborót, nehézz lent a völgyben a levegő, menjünk *Makoviczára*. Így hívták a zborói várat, mely a városkától délkeletre a Hradzski hegy legéjszakai pontján egy 460 méter magas csúcsra fekszik.

A Kamenicza patakon átgázolva, a hegy lejtős oldalán jutunk fel a romhoz. Az út, mely a vár alatt elvonul, magyarazza meg Mako-

hát Serédy Gáspárnak, hogy szabja meg az árát. Gáspár nem mert a hatalmas embernek ellenállani s megszabta az árát, de kikötötte, hogy a 13 ezer darab arany mind, Körnöczről kerüljön ki s mind egy ugyanazon évbeli verés legyen. Zsigmond fejedelem a mondott időre megküldte az aranyakat. Körnöcz volt mind s ugyanazon évben verték mindet. Gáspár odahagyta kedves várát, de a bártfai útról visszazérett a Hradzski hegy felé s úgy járt mint Lóth felesége. Az érzelmek oly hatalmas árral tödültek rá, hogy szíve megszakadt.

Milyen szép volna, ha az ezt a mondat nem könyvből tanultuk volna, ha írás helyett pásztor emberek, csillagos ég alatt, kinn a tűznél, az édes hazai nyelven beszélnek el nekünk!

Makovicza vára, vagy a zborói vár, terjedelmes nagy épület volt. Ma is ott nyílik fel az éjszakai részén egy nagy darab fal, talán egy erős szél majd ledönti. A bástyák még erősek. Itt-ott láthatni egy-egy terem körfalait, de ép nincs benne semmi.

Hanem a kilátás, az szép, s a levegő üde, tiszta. Dr. Kiss Áron.

minél többet tudni; ezért a német tudósok egész legiója foglalkozik a régi Faustról itt-ott fennmaradt emlékek összegyűjtésével s azok kritikai feldolgozásával. A munka nehéz, mivel az adatok nagyon szórványosak s egymással ellenkezők, de azért ma már eléggé tisztázva van a dolog. Az addig kiderített eredményeket az egyik legbuzgóbb kutató, Kiesewetter Károly után a következőkben állítjuk össze.

Faust nevét legelőször *Trilhemius* János apát említi egy 1507 aug. 20-án kelt levelében, elmondván, hogy 1505-ben Speierbe utazván, épen Faust után érkezett Gelnhausenbe s ott egy polgárnál látta az ő névjegyforma hirdetését ezzel a szélhámos felirással: »Magister Georg Sabellicus, Faustus junior, Quellbrunn der Nekromant, Astrolog, zweiter der Magier, Chiromant, Aeronant, Pyromant, zweiter in der Hydromantie.« Elmondja azután, hogy ez a szélhámos Faust Würzburgban azzal dicsekedett, hogy Krisztus csudateteit ő is képes megtenni s Gelnhausenben azt mondta, hogy Plato és Aristoteles műveit, ha elvesznének, ő emlékeztetőből képes volna még jobban megírni.

A tudós apát csavargónak, üres fecsegőnek és csalónak nevezi Faustot s azt mondja róla, hogy Sickingen Ferencz eszközlésére Kreuznachban tanítói állást nyert, melyről azonban erkölstelenség magaviselete miatt elkerült.

Ebből az első tudósításból, mely azonban némi vetélytársi irigységből származott, mivel Trithemius a maga korában szintén híres büvész volt, azt lehetne következtetni, hogy az itt említett boszorkánymester nem Faust volt, hanem Sabellicus György s a Faust nevet csak művészetére való tekintettel vette fel más híres Faust után, ki talán Gutenberg társa, Fust János mainzi könyvnyomdász lehetett.

Valóságban azonban Faust nyomdászának semmi köze sem volt a magiához; Trithemius embere volt Goethe Faustjának híres őse.

Legközelebb ezután 1513-ban tűnik fel Faust neve. Mutianus Rufus gothai kanonok írja 1513 okt. 7-én, hogy 8 nappal azelőtt találkozott egy chiromantissal, ki magát «Faust György a heidelbergi félisten» néven emlegette. Ebből kiindulva kutattak a heidelbergi egyetem iratai közt, s kitűnt, hogy ott 1509 jan. 15-én egy «Johannes Faust ex Simmern» tett theologiai vizsgálatot. Simmern hajdan önálló hercegség volt s ebben feküdt Knittlingen, a hol Melancthon született, mások állítása szerint az általok ismert Faust János boszorkánymester. Mivel a középkorban a tanulóknak igen gyakran csak hazáját jelölték meg, s mivel Faust Jánosnak második neve lehetett György is: nagyon valószínű, hogy ez a heidelbergi theologus volt Goethe hősének őse. A Sabellicus név egy igen ismert olasz humanistáé s nem lehetetlen, hogy a szédelő kezdetben ezzel dicsekedett, míg nem a sikerek által felbuzdítva, saját nevét kezdte használni.

Ezután már sűrűbben találkozunk vele. 1516-ban Maulbronnban lakott, hol Entenfuss János apát tanultársá volt, ki arról ismeretes, hogy nagy építkezések miatt megüresedett pénzárát alchimia segítségével akarta megtölteni. Egyik hagyomány szerint Faust itt halt volna meg, de ez tévedés. Valószínűbb, hogy a zárdának Faust-torony nevű részében volt lakása.

1519-ben Faust Bambergben élt, hol a püspök a régi számadási könyv szerint 10 forintot adott neki kérésére. Ez a püspök, III. György, jó barátságban volt I. Miksa császárral s nem lehetetlen, hogy általa Faust is megismerkedett a császárral, a mint hogy erről a néprége többször szól.

1520-ban Faust Erfurtban az egyetemen tart előadásokat s híres tudósnak mondják, ki Platót, Aristotelest, Plautust és Terentium jól ismeri; de fölemlítik azt is, hogy a tanulóknak Homer hősei szellemét is bemutatta. Még ez is lehet történelmi tény, mivel ugyanézen időben találta fel Nettessheim Agrippa a varázslámpát. Erfurtban a hagyomány sokat tud Faustról, mutogatják lakóházát, s van egy róla nevezett utca is. Tény, hogy Dr. Klinge franciskánus guardian s udvari pap áskálódásai folytán innen csakhamar el kellett mennie.

1525-ben Gast János protestans pap egy estét töltött Fausttal. Már ekkor Faustnak ördögös hire volt, s Gast borzalommal beszél lováról és kutyájáról, melyeket ördögöknek tartott, valamint az asztalra került maderakról is azt hiszi, hogy pokoli eredetű. Mondja még azt is, hogy Faust az őt visszautasító barátok zárdájába büntetésül kísérteteket küldött.

Ugyanezen évben volt a hagyomány szerint Faust Lipésben az Auerbach-féle pinczében. De ez a hagyomány, melyet legelőször egy Vogel nevű krónikás említ 1717-ben, nagyon bizonytalan, mivel az Auerbach-féle ház 1530-ban épült. Igaz, hogy e pinczében vannak képek Faustól, de feltűnő, hogy e képeken a tanuló öltözete a következő századi. Valószínű, hogy e képeket 1636-ban festették s későbbi iratokból használták fel Faust nevét és az évszámokat. Goethe ezt természetesen még nem tudhatta s azért a legendát valószínű vevte.

1528-ból említi, hogy a francia király egy híres német boszorkánymestert hívott udvarába; nagyon valószínű, hogy ez Faust volt. Begardi wormsi városi orvos 1539-ben említi, hogy Faust több év óta kószál különböző országokban, magát «Philosophus philosophorum»-nak czimezi; dicsekszik, hogy az orvoslás művészetében,

Ellinger fényképe után.
BARNA FERDINÁND.

chiromantiában, nekromantiában, physiognomikában és jegezekből való jövőndőlésben nagyon jártas s igen sok embertől csal ki pénzt. Geszner zürichi ismert természetbúvár, Bullinger Henrik svájci reformator is megemlékezik ez időben róla.

Érdekes a híres Melancthon tudósítása, ki azt állítja, hogy ismert egy Kundling nevű, szülőhelyéhez közel levő városból való Faust János nevű embert, ki Krakkóban tanulta a magiát s tudományát használva több országban járt. Velencében repülni is akart s ekkor csaknem kitört a nyaka. Ez az ember szerinte igen kicsapongó életet élt, Wittenbergből és Nürnbergből meg kellett szöknie gonoszágai miatt. Dicsekedett azzal, hogy az ő varázslatával sikerült a császárnak Olaszországban diadalmaskodnia. Állandó kísérője volt egy ördögös kutya. Végre a gonosz szellem megölte egy württembergi faluban. Ez a híres tudós tehát kétségkívül megállapítja Faust szülőhelyét s hogy Wittenbergben is élt. Itt csakugyan mutogatják egykori lakóházát, mely a Bürgermeistergassában volt Luft János háza mellett, ki Luther bibliáját nyomatta. Hogy Krakkóban csakugyan tanult-e, az lehet dicsekedése, mivel Krakkó ebben az időben, Toledo és Salamanca mellett, a bűvészek főhelyének tartott s csakugyan tanítottak itt a bűvészetet holmi zsidó hagyományokkal együtt, melyek közt a hypnosis is előfordult.

Luther mellékesen emlékezik meg Faustól asztali beszédeiben. Bővebben szól róla Wier János, a boszorkányperek híres megtámadója. Ez elmondja, hogy Faust Knittlingenben született, Krakkóban tanulta a magiát s 1540 körül halt meg egy württembergi faluban. Camerarius Fülöp jogász beszél Faust egy csinyjéről, ki — mint az auerbach-i pincze-jelenetben előfordul — az ivók orrait fölszeréli. Ez is lehetett hypnotikus mutatvány. Prátorius János theologus is mond róla egy pár adomát, melyek a népkönyvekben is előfordulnak. Zimmermann Froben Kristóf gróf pedig 1567-ben azt írja, hogy 1541-ben halt meg Stauffen városban a Breisgauban.

Ez az utolsó kortárs tudósító, ki azt is említi, hogy Faustnak könyvei reá maradtak. Ezek közt van egy pár eredeti műve is. A leghitelesebb a gothai könyvtárban levő, pergament papírra 1540-ben Wittenbergben nyomtatott «Höllenzwang», mely 28 nyolczadrét lapon tanácsokat ad, hogyan lehet elővarázsolni a hat gonosz szellemet és a kísérteties lovakokat. A könyvet fatáblákba kötötték ércsarkokkal s zár van rajta. A mű tartalma nem eredeti, hanem II. Frigyes császár udvari bűvésze, az 1266-ban elhunyt Scotus Mihály latin nyelven írt varázskönyvének fordítása. Érdekes, hogy a könyv borítékán van egy holló, mely csőrében egy levelet tart. Hasonló rajtot találtak két egykorú más varázskönyvön is, melyek czíme «Magia naturalis et innaturalis nigra» és «Miracul-Kunst- und Wunderbuch oder die schwarze Rabe». Mindkét könyvet a hagyomány is Faustnak tulajdonítja s így Faust legalább három varázsló-munkát hagyott hátra.

Faust egyéniségét Widmann püpos, sovány alaknak írja le rövid szürke szakállal. Ezt a leírást használta fel Rembrandt Faust képében, melyet tanítványa, Jan Joris van Vliet, 1630 körül rézbe metszett.

BARNA FERDINÁND.

1835—1895.

Egy kiváló tehetségű magyar tudóst kísérünk e hónap 23-ikán az örök nyugalom helyére, a ki mintegy húsz évig művelte a magyar nyelv-tudományt és összehasonlító mythológiát nem kevesebb kitartással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire beható alaposítással, mint sikerrel. De a mily jól ismert volt neve tudósaink, ép oly ismeretlen maradt a nagy közönség előtt. Barna Ferdinánd első föllépésétől kezdve jóformán soha sem hagyta el szaktudományának szigorú körét, és a hírnév csillogó fénye egy pillanatra sem csábitotta. A magyar és összehasonlító nyelvészet és mythologia legfontosabb kérdéseire

tisztjeivel szemben mindig a legmelegebb rokon-

A tud. akadémia elnöksége. A hivatalos lap

A magyar történelmi társulat levéltári kutató-

A képzőművészeti társulat azt tervezi, hogy

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Új egyetemi tanár. Dr. Margalits Ede gymná-

A kolozsvári reform. theologiai fakultás. Az

A király Kis-Czellben. Ó felsége szeptember

A királyné, három heti tartózkodás után, jul.

Bárhó István kardja. A német császári kor-

MI UJSÁG?

A szófiai dráma Bulgáriát ismét a keleti világ-

mokat, koszorúzták a ravatalra, ám Szófia-

Szófiában különben nyomozták a gyilkosokat,

Budapest főváros közgyűlése jul. 24-ikén egy-

A király Kis-Czellben. Ó felsége szeptember

A királyné, három heti tartózkodás után, jul.

Bárhó István kardja. A német császári kor-

Kongresszusok 1896-ban Budapesten. A mil-

Az új műcsarnok. A képzőművészetek új mű-

már rögtön a felépítés után átadják a képzőmű-

Debreczen a kiállításon. A nagy és gazdag al-

Gr. Zichy Jenő expedíciója már visszatérően

Hiba-feljegyzés nem a 28-ik, hanem a 27-ik szá-

A 'POLITIKAI UJDONSÁGOK'

A 'Vasárnapi Ujság' társalaja, a 'Politikai

Zichy Jenő gróf e hónap 16-ikáról Tiflisziből

'Tiflisziben most is 8 napig tartózkodtunk, mert

* Képek a Kaukásusból. Dr. Szádeczky Lajos,

A fényképek közül több Shamil cserkesz vezér

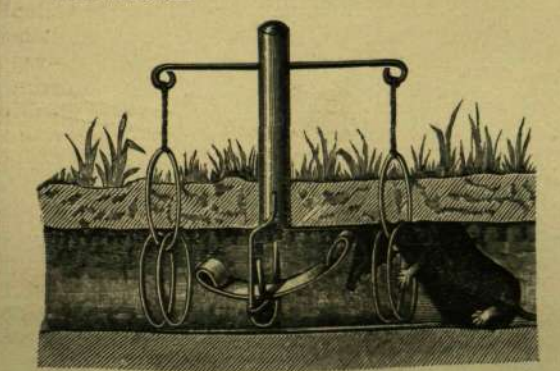
Széchenyi basa Budapesten. Érdekes vendége

Jelmezek művészeti czelokra. Wlassics Gyula

Hiba-feljegyzés nem a 28-ik, hanem a 27-ik szá-

A 'POLITIKAI UJDONSÁGOK'

A 'Vasárnapi Ujság' társalaja, a 'Politikai

Új szerkezeti vakandfogó. (A 'Politikai Ujdonságok'

Előfizetési árak évnegyedre: A 'Politikai U-

Az előfizetésekre a 'Vasárnapi Ujság' és 'Poli-

HALÁLOZÁSOK.

GNIST RUDOLF, a híres német jogtudós, akadé-

Gróf HALLER SÁNDOR. 1848-49-iki honvéd alezre-

MÁRTONFFY FRIEDES, a magyar irodalom veteránja,

Elhunytak még a közlebbi napokban: TÓTH BÉLA,

AGRABA ILLENSÉ, szül. Gáspárdi Celestin, hon-

Szerkesztői mondanivalók.

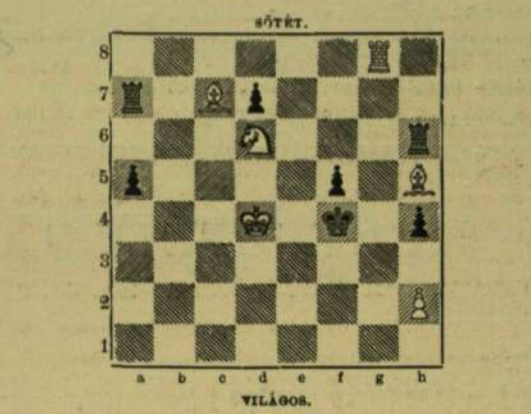
Törvényszék előtt. Elbeszélés. Az egész nem áll

Szerelemből. Határozott tehetésgre vall, de kissé el

Balog Éva. Közlése a másikat választottuk.

SAKKJÁTÉK.

1904. számú feladvány. Pater K.-tól.

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1895. sz. feladvány megfejtése. Gottschall H.-tól.

Világos Sötét Világos a. Sötét

1. Hg4-e3 ... Kf4-g3: (a) 1. ... Hh1-g3: (b)

2. Ve2-d2 ... t. sz. 2. Fa7-d4 ... t. sz.

3. V v. H v. F mat. 3. V v. H mat.

Világos b Sötét

1. ... Kf4-e5

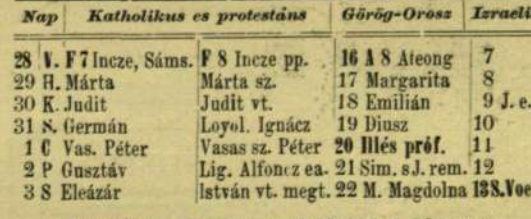
2. Fa7-d4 + ... t. sz.

3. Ve2-b2-g4 mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H.

Andorfi S. — Kovács J. — Eördögh János. — Stefunkó L. —

A 'Vasárnapi Ujság' 28-ik számában közölt képtalány

Heti naptár, július—augusztus hó.

Table with columns: Nap, Katholikus és protestáns, Görög-Ország, Terület. Rows include dates from 28th of July to 3rd of August.

Holdvilágzás. ☾ Első negyed 28-án 9 ó. 36 p. este.

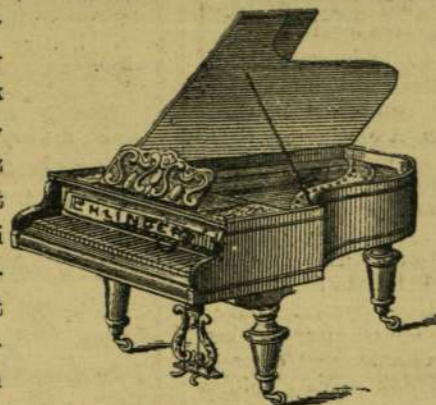
Felelés szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Zongorák és pianinók! KERESZTÉLY SÁNDOR

Első magyar zongoragyára

Váci-körút 21. sz. alatt BUDAPESTEN Váci-körút 21. sz. alatt

ajánlja dús raktárát úgy saját, valamint a világ legkifünőbb gyártmányából, szabott, jutányos árak mellett. Vidéki vásárlóknak írásbeli kötelezettséget vállalok az iránt, hogy a látatlanul vásárolt hangszert elküldöm és azt 30 napi kipróbálás után 20 frtnyi költségem megtérítése mellett legott visszaveszem, ha a hangszer bármily néven nevezendő okból nem tetszenék.

KERESZTÉLY SÁNDOR
Budapest, Váci-körút 21. sz. alatt, Ipar-udvar.
Ker. és váltótörvényileg bejegyzett cégtulajdonos.

RÖSER JÁNOS nyilv. tan- és nevelő-intézete

BUDAPEST, Aradi-utca 10. szám, Röser-ház.

Ezen intézet alapítottát 1853-ban. Eddigi tanulók száma 13.355; magában foglalja: **a nevelő-internátust**, melyben vidéki családok fiait teljes ellátást, felügyelet és nevelést nyernék; **a kereskedelmi iskolát**, mely egyenrangú és egyenjogú a keresk. akadémiákkal, zárobizonyítványai az egyévi katonai szolgálatra jogosítanak; **a polgári iskolát**, mely egyenrangú az állami és községi iskolákkal. Növendékek felvétele augusztus 31-ig. Tanácsos azonban a beíratást minél előbb eszközölni, mert az elmúlt évben sem adhattunk a később jelentkezőknek helyet. — Értesítést küld és felvilágosítást ad az igazgató:

RÖSER JÁNOS, Budapest, VI., Aradi utca 10.

A „Franklin-Társulat” kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható:

A magyarság keletkezése és gyarapodása.

IRTA
VÁMBÉRY ÁRMIN.

Ára füzve 3 forint. Ára füzve 3 forint.

Tartalom. Bevezetés. Ethnologia és az elméleti kérdések. — Mivélségi momentumok bizonyító ereje. — A magyar őstörténelmi kutatás eddigi módszerei. — A törökök legelső költözése Pannóniába. — A hunnok Európában. — Az avarok Pannóniában. — Az avarok hatalmának pusztulása. — Az avarok maradványai. — Az avarok folyamán kezdete. — Az avarok folyamán kezdete. — Avarok és szlávok. — A magyarok mielőtt nyugat felé vonultak. — A magyarok költözése Pannóniába. — A magyarok, ethnografiai leírása. — A magyarok betörtései és háborúi Európában. — Magyarország a X. évszázadban. — A magyarság megerősítése a kereszténységre. — A magyar ethnos kristályosodása. — A magyar elem növekedése. — A magyarság további sorsa. — A jelen kor magyarsága.

Hirdetések felvételnek a „Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatalában, Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám alatt.

KURCZ LIPÓT és TÁRSA

photocinnográfiai műintézet Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 12.

KÉSZIT
mindennemű nyugtárányok stb. szükségelt

CLICHÉKÉK

Chemigrafia, chromotypia, photo-lautotypia, FAMETSZET stb. után.

TÉNYEK, TERVEZETEK, ALAPRAJZOK
photolithografikailag legújabb és legkisebb méretűre készíttetnek.
Dudák megrendelések pontosan és jutányosan készíttetnek.

Gladiator

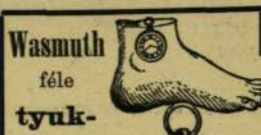
Musár Fluid (tűdítő és mosóvíz lovaknak).
A legkifünőbb és leghatékosabb ezer, egy hibás, mint az egészséges lóknak. A köröm vagy patán, valamint a lábszáron sötét előfordulni szokott bajok, hibák gyógyítása illetve biztosítása. Biztos eredmény. 1 palack ára 1 frt. Gyári raktár Budapest, BAKY GY. J. Ferencz-körút 40. sz. Raktár: Török J. gyógyszerár Király-utca 12. Budapest.

Sorsjegyek

Legnagyobb előlegek értékpapirokra!
Mauit elzáróított sorsjegyek kiválóan és azokra esetleg nagyobb kölcsönt adok, vagy megveszem azokat a teljes napi árban és a felesleget kiadom.

Fleissig Sándor

bank- és váltóintézet, Bpest, Erzsébet-körút 2. HITELES sors. lap kiadóhivatala

Wasmuth féle tyuk-szemgyűrű

3-szor 24 óra alatt meggyógyít minden tyukszemet. Egy óra ára 60 kr. Vidékre 80 kr. Előzetes beklúdsé mellett bérmentve. Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár Király-utca 12.

A főváros legszebb látványossága

az Andrassy-út végén
Fesztly Árpád óriási körképe:
magyarok bejövetele

Ez a kép három évig készült, s a magyar festőművészet legnagyobb alkotása. Egy 1800 cm-meternyi, e ezéna szétvázson a hozzá épített kőralaku palotában a magyaroknak a volézi völgybe való beérkezését tünteti fel.
A kép szembetűnő részei:
1. Árpád és a vezérek.
2. A harcra a szláv had maradvékával.
3. Latorcz és a fogoly szlávok.
4. A fejedelem-asszony és a magyar nők bevonulása az ókrös szekerekben. Előttük a pogány oltár a rajta haldokló szláv pappal.
5. A nőbrálás.
6. A pogány magyarok fehérlo-áldozata. A táltos, a kádár, táncos leányok, bonczok, igriczek és dobosok csoportja.
7. Sátorverő magyarság.
A háttérben a beregi rónaság, Lovácska, a munkási várhegy, a Latorca folyó, az Istenhegy, Pálhegy, Szarkahegy stb. mérföldekre terjedő meszeségben látható.
Látható délelőtti 9 órától esti 9 óráig. Este villamvilágításnál.
Belépő díj 50 krajczár.

Az 1832-1893. évi Törvények és Rendeletek

Betűsoros
Tartalomjegyzéke.

Összeállította
FENYES VINCZE.
Ára vászonkötésben 2 frt 50 kr.

Napról-napra nehezebb válik az eligazodás törvényeink és kormány-rendeleteink tömkelegében. Alig van életviszony, melynek szabályozásába ez vagy amaz belé nem nyulna s így lépten-nyomon felmerül a tájékozódás szükségessége. — E tájékozás meg-szerzésének minél könnyebben lehetővé tétele ösztön-szerzőt arra, hogy az 1832-93. törvényeknek pórté az 1867-93. miniszt. rendeleteknek tartalomjegyzékét betrendbe szedve kiadja. Megjegyzendő, hogy az összeállításnál kizárólag a törvények és rendeletek azimeit szolgálták alapul, ezek azonban a legkülön-félébb vezérszavak alatt.

A „Franklin-Társulat” kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható:

AZ ÁRPÁDOK TÖRTÉNETE.

IRTA
SEBESTYÉN GYULA.

Ára füzve 1 frt 50 kr. Ára füzve 1 frt 50 kr.

Tartalom: Előszó. — A pogány magyarság kora. Az őshazától az új hazáig. — A pogány hősök mondavilága. — A pogány magyarok műveltsége. — A magyar ker. egyház és királyság megalapítása. Gajza fejedelm, az úttörő. — István diadara juttatja a kereszténységet és királyságot. — István király egyházi és állami intézkedései. — Imre király és Gellért püspök. — István király utolsó éveit és halálát. — A magyar királyság küzdelme a nyugati és keleti császársággal. — III. Henrik császár támadásai hazánk ellen. — I. Béla és családja elhárítja a német támadásokat veszedelmét. — Szent László király. — Kálmán király. — Kézdelem a görög császársággal. — III. Béla király. — A magyar király ság hős korának mondavilága. — Az arany bulla és az utolsó Árpádok. II. Endre király és az arany bulla. — IV. Béla és a mongol vész. — Az utolsó Árpádok. — Az Árpádok öröksége.

ARANY KINCSTÁR

Nélkülözhetlen tanácsadó minden családnak és háztartás számára.
Szerkesztette
BENICZKY IRMA.
Ára füzve 80 kr. Kölve 1 frt.

Legjobb és leghirvevesebb pipere hölgyor : a La VELOUTINE

Ch. Fay Veloutine, eredeti minőségben kapható. Vértessai Sándor udvari illattára, Kristóf-ter 8. Budapest.

JBOLYAILLATOS MANDOLA KORPA

a bőrt finomra simítja és megtartja az arcz élénk és üde kinézését
Teljesen helyettesíti a szappant és az arcz kenőcsöt.
KIZÁRÓLAGOS KÉSZÍTŐI
A. Motsch és Tsa,
BÉCS. I. LUGECK 3. SZ.

MATTONI GIESSHÜBLER

legújabb legröves SAVANYUKUT

„Hungária kávé”

százezer által elismert legjobb tépszere, mely az ázsiai szemek kávéval teljese pótolja. A Hungária kávé minden háztartásra nézve napi használatnál a legmelegebben ajánlatik, mert ugy gyomorot és vért tisztítja. táplál és erősít. Mint háziszer kitűnő sikerrel használhatik: étvágyhiány, gyomor- és bélhurut, gyomor- és fejtörés, gyomorérgés, gyomortól eredő fejtájás vérszegénység, álmatlanság ellen; enyhítést eredményez aranyér-, ideg-, szív-, és tüdőbajoknál. Igen jó hatást gyakorol RHA CHITIKUS gyermekeknek és ezek tartós behurjutjánál. megfogottak és olyanoknál, kik ideg- és hystericus bántalmak miatt ázsiai kávéval nem élhetnek, a Hungária kávé rendkívül erősítőnek és táplálónak bizonyult, sőt a betegségek tartama alatt ezen kávé az egyetlen, mely a nélkül, hogy izgatólag hatna kellemes zamata és jó íze **A BETEGET FELÜDÍTI.**
1 kiló ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beklúdsé mellett:
SZALÁDY ANTAL gyárosnál, Budapest, Andrassy-ut 86.

eredeti genfi goldin-remontoir-zsebóráimat.
Pontosan szabályosra.
frt 6.50
frt 6.50

Ezen órák elegáns tojkuk által tünnek ki, mely a valódi arany órákhoz hasonlóan, abszolút változatlanosságban marad s művészkép vészszött.
Különösen kiemelem a szerkezet minőségét, mely jeles összeállítás folytán, miáltal minden, eddig kereskedésbe hozottakat messze felülmúl.
Mindenn órához, melynek pontos járásáért három évi írásbeli jótállás vállalatik, az óra számvál ellátott bizonyítvány mellékelatik.
Darabonkinti ára 3-szoros goldin-képenynyel frt 6.50. Valódi goldin-órásmos, biztositéki karabélyljal és elegáns függőkkel, sport. tagozott, marquin- és páncéllal, frt 1.20.
Az ismeretes Roskopf F. E.-féle remontoir-horgony-órák, valódi nikel-tokkal, elpusztíthatatlan szerkezettel, pontos járással, frt 10.—
csak a meddig a készlet tart.
Kaphatók a valódi svájci zsebórák szállítóházában
Silberberg Leon, Bécs, I., Fleischmarkt 5/VII.
Szállítás utánvét mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Fontos gyomorbetegeknek!

a Barella P. F. W.-féle
Világi gyomor-por.
Kiváló eredménytel használhatik mindennemű gyomor-betegségek ellen, mint: gyomorgörös, gyomorsav, égés, ugyasintén vese- és hólyagbajok-nál, megszüntet asonnal mindennemű fájdalmakat.
Hogy minden kétkelédnek elejét vegyem, ingyen csak a portó megtérítése ellen, küldök mintákat!
Valódi csak dobozokban 1 frt 60 kr.
Berlin S. W. P. F. W. BARELLA
Friedrichstr. 230-1.
Raktár Budapest Török József gyógyszerár Király-utca.

EZREK MENNEK CARLSBADBA,

hogy rossz gyomrukat kireparálják és újra jól emészenek és erre elköltönek — néha hiába, egy vagyont; pedig ezt a cselt ottól könnyelmű használatával, melynek zútt meg-szeget eléri a **„PEPSIN-BOR”** emésztési segít és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. — Az én pepsinborom kedves íze, és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.
Rozsnyay Mátyas, gyógyszerész,
művegyészi laboratoriuma Aradon.
Kapható Budapest: Török József ar gyógyszerárban és minden magyarországi gyógyszerárban.

Kwizda-féle K ö s z v é n y - f o l y a d é k .

Évek óta hírhedt, féjda-összeállítású házi szar bőrszívó, csúsz és tüdőbajok ellen. Számszámlák 1 frt o. 6. 10. palackok 50 kr. Főraktár: Kőrösi György gyógyszerár Király-utca 12. Tünetek a súlyos betegségek és háztartásnak ajánlatik.

Több mint 50 év óta sikerrel használtaik!

Szeplőket és májfoltokat, valamint bőrtisztálanságokat biztosan eltávolítja az

Eszék Spitzer Kenőcs
és az **eszéki Salvator szappan**
Valódi minőségben csak a **DIENES J. C.-féle** gyógyszerárban.
Eszéken, felsőváros.
1 tégely Spitzer kenőcs ..... 35 kr.
1 üveg mosdóvíz ..... 40 kr.
1 darab Salvator szappan ..... 50 kr.
1 tégely képzásza ..... 60 kr.
1 doboz Lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt.

Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF úrnál

Király-utca 12.

Hűsítők, élénkítők és erősítők a ROWLAND'S KALYDOR

teljesítmény, az arcz, szék, szarok a hólyagok ellen, a napot és a hólyagok kitért tisztosítására. Magasabbra emelheti a székletet, megújítja a székletet, napigéltet, erősíti, ráncosítja, stb.; enyhíti és gyógyítja a gyulladást, rovarcsípéseket, bőrtüneteket, a bőrt gyógyítja és székletet teszi a annak bőségszintre. Ártaatlan-alkalmatosságú jótállás. Kérjük a gyógyszerárban Rowland's Kalydor-t, 30, Easton Garden, London, s mellékelik a Kalydor utasítást, mely a bőre és arcz-szere ártalmas ásványi sókat tartalmaznak.

SZÖRVESTŐ POR

(Poudre dépilatoire)
BRÜNING G. C.-től, M. m. Frankfurtban.
Elismert legjobb szörvestő szor, mérgegmentes, egészen ártalmatlan, a leggyöngédebb bőrt sem támadja meg, enyél-fogva hólyagok kiválon ajánlatik. Hatása rögtön és tökéletes. **Egyetlen szörvestő szor, mely orvosiag ajánlatik, a melynek Orszországra vitelét a szent-pétervári orvosi hatóság megengedte, s mely az antwerpeni világhírlátsáson az ottani Musée commercial de l'Institut supérieur de Commerce által eloladva és kitüntetve lett.** Egy üvege 1 frt 75 kr., a hozzávaló eset 12 kr.
Raktár: Budapest, TÖRÖK J. gyógyszerárban, Király-utca 12. szám.

BORSZÉK

(Csik vármegye, Erdély.)
Elsőrangú gyógyfürdő 900 méter (2750 láb) magasságban, belátatlan ősfenyveseknek alsóbb szervezeteiktől mentes régiójában.
Borszék gyógytényezői: havasli klímája, tiszta, ondan levegője, páratlanul gazdag bőségt, kitűnő gyógyereji vasas- és más vegyi összetételű borviz-ivókutai, számtalan szanasavas hideg lobogó-fürdő, vasas lápfürdők, szénsavas melegített kádfürdők, jól berendezett hidegviz-gyógyintézet, masszázs és villamosítás.
Borszék a hazai és külföldi orvosi tekintélyek által javálva van: mindennemű vérszegénységű, sápkórú, gyomor- és bébántalmak, emésztési zavaroknál; a vese és hólyag idült bántalmainál; tüdőveszes testalkatúknál fellépő száraz köhészelés, vérköpés, tüdőcsúshurut, idült hörgő és géghurut ellen, idegbajoknál, női betegségekél, tulhízás, arcfula, rheuma, köcsvény ellen, izadmányok felszívódására, ugy, mint hatalmas edző, erősítő.
Borszék kitűnő üdítőhely. Egyetlen fürdő sem dicsékedhetik közel és távolban annyi kellemes kiránduló helyivel, mint Borszék. — Borszéken a fürdőidény kezdete június 15-én s vége szeptember 15-én.
Utazás Borszékre: A borszéki fürdővendégek szállítást gyorskocsi vállalat eszközli, melynek kényelmes fogatai az ujjában kötött szerződés értelmében a szászrégeni vasuti állomástól Borszékig és Borszéktől vissza Szász-Régenig egy nap alatt, váltott lovakkal, meghálás nélkül szállítják a vendégeket. E gyorskocsi július 1-től augusztus 31-ig (földény) még vendég hiányában is naponta közelednek. A június 15-30. és szeptember 1-15. (elő- és utóidény) időre szintén a gyorskocsi-vállalat van a vendégek szállítására kötelezve.
A gyorskocsikra (egy ülése vagy egész kocsi) előjegyzést tehetni a vállalkozóknál. Levél- és sürgönyezim: Miklós Görög, Szász-Régen. Viteledjakk szabályozvák.
A világhírt borszéki borviz modern tisztogató által fillogra, ángszolatra, Georje telében hozatik forgalomba. A borvizre vonatkozó megrendelések László és Verár megbesz. Brassó intézetek, mint Károlyi és Károlyi, mely csak a rendelvényeket a borszéki és helyi raktárakból készíttetik, tudósra árn kizárólag.
Másonok kisebb megrendeléseit alattír igazgatóság is teljesíti. Minden megrendezésre propozitussal, kimerítő értesítéssel szolgál az igazgatóság vagy dr. Szilvágy János fürdőorvos. Posta- és távirtda helyben. Borszék, 1895 június hó.
A fürdő és üdület igazgatósága.

BUDAPESTI CZÉGEK.

Fényképészeti készüléket
működvelők számára. Legjobb uti-tárcsákat a tirago rapid, kitűnő szemüvegeket megvizsgált maximal-láshőmérőket, Aneroïd (légsúlymérőket) szabadalmazott rajzeszközöket ajánl.
CALDERONI ES TARSA.

Herbster Ferencz
mechanikus.
Varrógép- és velociped-raktár.
Akácfa-utca 5. sz. a népszínházzal szemben. Ajánlja gazdaság felszerelt raktárát a t. közönségnek mindennemű, legjobban szabályozott varrógépekből. Javítások szilárdan, személyes felügyelet alatt teljesíttetnek.

FÖLDVÁRY IMRE
férfidivat- és fehérnemű-raktára.
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 11. sz., a főposta mellett és VII. ker., Kerepesi-út 9., a Pannónia mellett.
Saját szabászat. — Telefon. — Árjegyzék bérmentve.
Célgem össze nem tévesztendő Földvári J. (Jakab) céggel.

LATZKOVITS A.
BUDAPEST,
IV. kerület, Váci-utca 22. szám.
Cs. és kir. szabadalmazott fehérnemű-gyáros ajánlja
ári divat- és fehérnemű-újonságait.

Hirdetések felvételnek
a „Vasárnapi Ujság“ kiadó-hivatalában, Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám alatt.

Báró Kemény Zsigmond
összes beszélei.
Kiadja a Kiszalud-Társaság.
Két kötet.
Ára füzve 3 frt, vászonba kötve 3 frt 60 kr.

Gummi
Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.
Gummi és halhólyag test. 1.— krtól 6 frt.
Capotes americans rövid 2.— 5
Párisi női szivacska... 2.— 5
Irrigator... 1.80 5
Eredeti penarium celsivium (Pelippona) Menzingsa tanár szerint, vezetővel 1.80—2.50 Szabadalm. havihaj elleni kötelek „Diana-ör” frt 3.50—5 minden hüvelynek nélkülözhetlen. Gyűjtemény uraknak 3—10 frt.
10 forintosnyi megrendelésnél 10—15% árkedvezmény.
Megrendelések pontosan és diszkrét eszközöketnek.
KELETI J. es. és kir. szab. kötszer-gyártó.
Budapest, Koronaherceg-utca 17.
Árjegyzék ingyen, zárt borítékban.

A 82,502/II. sz. rendeletben a magaskormány részéről ajánlva
Tűzi fecskendők
tökéletes ventilrendszerrel (központi fém-ventilek egy csuszban egyesítve). Különlegességek, községek, tüztőlők és gyárak részére, tüztöltő szerek minden nemből, anihilátorok, kender- és spirál-töltők, felszerelések tüztöltők számára, sisakok, övek, stb., szab. létrák, építési és kutszivattyúk, mindennemű armatúrák, gőzfertőtlenítők, szerszámok, juttatás árban jótállás mellett kaphatók
Tarnóczy
tüztöltő-szer- és gépgyár-részvény-társaságnál Budapesten.
Gyár: Külső váci-út 95. — Mintatelep: Teréz-kört 36. sz.

A szénsavdus ásványvizek királya a
BORSZÉKI BORVIZ
kitűnő gyógyviz és üdítő ital
mindenütt kapható.
Budapesti főraktár
RAJCS ZOLTÁN-nál
VIII. ker., József-kört 10. szám.

KÉZDI-POLYÁNI
„VÉNUS”
A VILÁGNAK LEGSZÉNSAVDUSABB TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZE
Kézimunkákat
minden genre-ban, valamint minden létező hozzavaló kiegészítő cikkeket ajánl
WALD GYULA
Budapest, VII., Király-utca 21. sz.
Kézimunka-gyár és rajzterem. Legrégibb üzlet ezen szakmában. Jótállás mellett mosható és színtartó hímzőanyag 12 motring 30 kr. Gazdaságos illusztrált árjegyzék ingyen és térmentve.

Nelkülözhetetlen minden háztartásban!
Petroleumgáz-főző
bél nélkül, nem füstöl, nincs korom, a láng teljes szerint szabályozható, a nyaralóban helyettesíti a kályhát. Ára 10 frt.
Kapható csak
DESSAUER és MARKUS
gépüzletében iparszakmák részére,
VI. ker., Lázár-utca 13. sz.
Nagy választék mindennemű gépekből a papír-, fém- és pléhpari célokra.

!!Korszakunk követelménye!!
Egy fog 1 frt 50 kr.
FOGAK
készíttetnek
GRÓSZ LAJOS
fogtechnikai műtermében, Budapesten, Magyar-utca 2. szám, a legjobb amerikai anyagból Egész fogsorokat ugyanezen arányban. 1878-ban alapított műtermem 1895 augusztus 1-én Kerepesi-ut 6. Kerepesi bazár II. emeletére helyezem át. Ünnepe és vasárnapon található d. u. 5-ig.

SCHLICK -féle vasöntőde és gépgyár-részv.-társ. **BUDAPESTEN.**
Gyár és irodák: VI. kerület, külső váci-ut 29—35. szám. Podmaniczky-utca 14. szám. Városi iroda és raktár:
Gőz- és járgány-cséplőkészületek,
számos első díjjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő és egytetemes aczél-ekék,
eredeti SCHLICK- és VIDATS-éle
egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,
Schlick-féle szab. **HALADÁS** sorbavetőgépek.
Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrák arató-gépek és fűkaszó gépek, szállítható mezel vasutak stb.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzék ingyen és bérmentve

WEINWURM ANTAL
fényképész első magyarországi chemigraphiai műintézete
Budapest, IV., Károly-utca 3.
készít mindennemű cinkdésedű dűzöt, antotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia után. Alaprajzok, térképek, halozatok fotolitografián uton a legjutányosabban sokszorosíthatnak. Külön berendezés házonkívül való fénykép-felvételre.

VASÁRNAPI UJSÁG

31. SZÁM. 1895. BUDAPEST, AUGUSZTUS 4. 42. ÉVFOLYAM.

Műhelyi feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félévre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.— félévre — 2.50 Külföldi előfizetőkhez a postaiag meghatározott viteldi is csatolandó.

KOVÁCS FERENCZ.
A MAGYAR Tudományos Akadémia egyik legújabb választott tiszteleti tagja Kovács Ferencz, kinek neve különösen a múlt évben kiadott nagy munkája után országszerte ismeretes.

E munka «Az 1843—44-ik évi országgyűlési alsó tábla kerületi ülésének naplója». A Tudományos Akadémia néhány évvel ezelőtt a történettel foglalkozók elébe nem pályakérdésül, hanem feladatúl tűzte ki, mintegy ohajtásúl jellelte meg azt, hogy igyekezzenek a kortörténeti rajzok megírására legbecselesebb forrásokul szolgáló országgyűlési tárgyalási jegyzőkönyveket és naplókat egybegyűjteni. Ezen ohajtásnak tett részben eleget Kovács Ferencz, midőn azon örökre emlékeztető, szabad szellemű országgyűlésnek, melyen ő 20 éves ifjú korában mint egyszerű jurátus vett részt, kerületi üléséről szóló naplóját nagy fáradsággal egybegyűjtötte, s a művet saját költségén ki is adta 1894-ben hat nagy kötetben. Kovács Ferencz e nagy munkájának összes példányait a Magyar Tud. Akadémiának ajánlódokozta, mellé csatolván még 2000 forintot oly rendelkezéssel, hogy a könyv árából begyülvendő pénz és a mellé csatolt összeg egy nagyobb tökévé növelve szolgáljon alapjául a Magyar Tud. Akadémia által kitűzendő történelmi pályakérdések díjazásának. Hogy mily szívesen fogadta az Akadémia ez ajánlatot s főként hogy mily becsesnek ismeri el történeti irodalmunkra nézve a nevezett munkát, mutatja az a már említett tény, hogy ez év május havában Kovács Ferenczet tiszteleti tagjául választotta.

Ugyancsak nem rég történt, hogy saját egyháza, a hódmező-vásárhelyi református egyház is igen szép megtiszteltetésben részesíté Kovács Ferenczet, midőn életnagyságú olajfestményű arcképét ünnepélyes közgyűlésében leleplezte. E leleplezés ünnepe volt nemcsak a ref. egyháznak, hanem a városnak is, de ünnepe volt főképen a jótékony szellemének, mert Kovács Ferencznek a polgári és egyházi

élet terén épen egy félszázad óta tartó buzgó működése, az ő bőkezű adományai, nagy alapítványai úgy a város, mint az egyház anyagi és szellemi ügyeit igen előmozdították, sőt jótékony hatásukat különösen a szellemi haladás terén e város határain túl is széles körben éreztetik. S Kovács Ferencz ez alkalommal is újabb okot adott a már rég megérdemelt ünnepeltetésre. Ugyanis, mikor dr. Baksa egyházi főgondnok üdvözlő beszédét befejezte, az érdemes férfiú édes anyja emlékének megörökítésére 10,000 forintot ajánlott föl egy új református templom alapjára.
E csaknem egy időben nyert két kitüntetés alkalmával alkalmoszerűnek vélem e helyen röviden ismertetni Kovács Ferencz életét és munkásságát, bemutatván egyúttal arcképét is.

KOVÁCS FERENCZ. Ellinger fényképe után.

Kovács Ferencz 1823. május 11-én, született H.-M.-Vásárhelyen, iparos, de régi nemes és vagyonos családból. Korán özvegyen maradt édes anyja gondjai alatt nevelkedett 1839-ig, attól fogva pedig 1842-ig Debreczenben a jogot hallgatta. Majd Késmárkra ment a német nyelv elsajátítása és ügyvédi gyakorlatszerzés végett; de már 1843—44-ben az országgyűlés egész ideje alatt Pozsonyban találjuk Csongrád megye követe, Klauzál Gábor, a későbbi miniszter mellett mint jurátust. Azután ügyvédi vizsgálatot tett és ügyvédkedni kezdett; de e pályára nem sok kedvet érezvén magában, csakhamar abbahagyta s megyei szolgálatba lépett, 1845-ben Csongrád megye aljegyzőjévé választatván meg. 1846—48-ig a magánéletbe visszavonulva élt, mivel az ez idei választásokon a konzervatív pártnak sikerült felülkerekedni a reformpárt ellenében, a melyhez Kovács Ferencz is tartozott. 1848 tavaszán újra a reformpárti levén a győztes, Kovács Ferencz vásárhelyi szolgabíró lett s e fontos hivatalban szolgált városát a szabadságharc lezajlásának végéig, 1849. augusztusig. Ekkor ismét visszavonult, gazdálkodással foglalkozott s különösen a fa- és legfőbbképen a gyümölcsfajtaenyésztés meghonosítására irányzott törekvéseivel igyekezett hasznára lenni polgártársainak. Az alkotmányos élet derengésének kezdetén megyei főjegyzővé, majd 1861-ben H.-M.-Vásárhely orsz. képviselőjévé választott. Az országgyűlés eloszlása után ismét a magánéletbe tért s otthon az ipar, közgazdaság és vasútügy terén és közmívelődési egyesületek létrehozásán buzgólkodott nagy és maradandó sikerrel. 1867-től fogva jó ideig mint alispán szolgált a megyét; 1881. után újra orsz. képviselőjévé választotta a város. Utóbb lelépett a nyilvános szereplés teréről, csupán városa és különösbbe egyháza javának élt; de titokban, senkitől sem sejtve, fáradságtalanul dolgozott azon a nagy munkán, a melylyel most — dicsőségre nem vágyva — oly nagy megtiszteltetést vívott ki magának.
Kovács Ferencz igen buzgó tagja felekezetének s régi idő óta tekintélyes helyet foglal el az egyház érdekeiért

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)